

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Hétfő
1931 * szeptember 21

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

216. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lei

A kisebbségi nagyság átka

Brandsch Rudolf, a kisebbségi miniszter visszavonul. Elég volt neki is, nekünk is a dicsőségből. Ami oda emelte a magas kormányba, nem a saját értéke, sem a népe bizalma, hanem a miniszterelnök szimpátiája. Amit pedig azzal szerzett meg, hogy szembeszállt a hazai németiség kisebbségi küzdelmével és a magyarságot az irredentizmus árnycába burkolta. Két olyan hőstett, ami figyelmet és kitüntetést érdemel.

Brandsch Rudolf azonban nem gonosz ember, s nem elvadult ösztönök rabja. Ami rosszat is mond, vagy csinál, meggyőződésből, a jótett hitével teszi. Faja és hazája, s a kisebbségi ügy java is munkál a szándékaiban. S ez volt a tragikuma ott a miniszteri pozícióban. Látnia és éreznie kellett, hogy ő csak esz-közzé vált egy különleges rendszer és politika kezében. Ő az a bizonyos citrom, s neki kell savanyu képet vágnia hozzá, mikor kifacsarják. De ugyanekkor nyilván a szíve is fáj, hogy az egész kormányzás, kivált az iskola dolgában, merő ellentéte a kisebbségi érdekeknek, s ő ott áll — vagy ül a miniszteri íróasztalánál — tehetetlenül. Nélküle, ellene mindent.

Tragikus sorsát súlyosítja, hogy miniszteri állása kifelé, a Népszövetség felé, mint a kisebbségi ügy diadala ragyog. Ime, Jorga mint kezeli a minoritásokat!

Nóde most Brandsch tegye jóvá a jóhiszemű büntét és a magányból ordítsa világgá, hogy csalódott, hogy — megcsalták. Mondja meg, hogy a kinevezése szemfényvesztés volt, s a kisebbségi jogok rosszabb elbánásban mint valaha.

Im így szolt egy Hohenzollern

Az excsászár második fia Stuttgartban zugó tapsok között hadat üzent a békének, a pacifista eszméknek, amik szerinte megfertőzik a német közéletet. És a hallgatóság riadó tetszése mellett hangoztatta, hogy a birodalmi hadsereg a saját érzése, akarata szerint cselekedhetne, már rég fegyvert fogott volna Németország jogaiért.

Agoston, az okos, könnyen csinálja a háborút. Neki nem kerül semmibe, miután már csak nyernivalója van. Az apja, akinek annyi soka volt, minden elvezetett, a fiai jövőjét is. Ágost Vilmos háborút akar s egyben a német hadseregre hivatkozik, amely vele szolidáris. A hadsereget csak éppen a pacifista bűnözés gátolja, hogy nem száll sikra Németország szuverenitásáért, mely az okos Ágost szerint, tizenhárom év óta nem létezik, mert azóta polgárháború dúl az országban.

Polgárháború dúl — igaz —, de ép azért, mert a kardcsörtető, hatalomszomjas, imperialista és reakciós germán dölly nem akar tudomást venni a múlt tanulságairól, az új idők szelleméről, a német nép igazi érdekeiről és vágyairól. Mintha ennek a mai Németországnak is csak a császári dicsőség verőfényében volna az üdpe, holott végzetes katasztrófának és soha véget nem érő nyomorúságának eredendő oka is már az óriási távolság volt a német nép lelke és a Cézár szelleme között.

Azonban azok a zugó tapsok, amelyek az excsászár fia harcias szolamára csatlakoztak, sokkal jelentősebbek, mint maga a dikció. Nyilvánvaló, hogy Németország köznevelésének nagy részét még „nem fertőzte meg a pacifizmus”, a polgárháborúnak tehát tovább kell tartania. S ezt a kilátást fájó szívpel követi mindenki aki az új Németország erkölcsi és lelki nagyságáért lelkesedik s aki a világ békéjének biztosítékát — a fertőző pacifizmus győzelmét — a minden reakciótól és előítéllettől megtisztult német közszelemtől várja.

Németországban is meg akarták ismételni a bia-torbágyi gonosztettet

**A dömidzi hidat akarták felrobbantani a maffia tagjai
Bia-torbágyánál megtalálták a pokolgép alkatrészeit**

Budapest, szeptember 19.

Hatodik napja annak, hogy a bia-torbágyi borzalmas merénylet megtörtént és a közbiztonsági hatóságok a legszélsebb felkészültséggel folytatják a nyomozást a merénylet közrekerítésére. A vizsgálat különböző nyomokon indult el, mert

a kitűzött jutalom hatalmas összegére való tekintettel rengeteg ember jelentkezett a budapesti főkapitányságon,

mind adatokat szolgáltatva a nyomozómunka elősegítésére.

Ujabban felmerült az a gyanú is, hogy a bia-torbágyi viadukton elkövetett merényletnél felhasznált ekrazitot valamelyik magyarországi bányából csempészték ki

s ezért az összes bányákban vizsgálatot indítottak az ekrazit származásának kikutatására. A budapesti rendőrfőkapitányság detektívet küldött ki Pécsbe különféle adatokért s ekkor merült fel az a feltevés is, hogy a Bruck an der Mur-nál, a Róma-Bécsi expressz ellen elkövetett merénylet kommunista szervezet munkája volt.

A budapesti főkapitányság pénteken fontos nyomra akad. Razzia alkalmával előállítottak egy parasztszöveget, aki szenzációs vallomással döbentette meg a kihallgatást végző rendőrtisztet. Elmondta, hogy az elmúlt héten Budapestre jött s itten találkozott egy ábudai fiatal emberrel, aki régebbi ismerőse volt.

Ez a fiatal ember szombaton este bemutatta még két férfinak, akik námetül beszéltek s azt mondták, hogy osztrák állampolgárok.

A három férfi az asszony társaságában elindultak este és éjjelkor a bia-torbágyi viadukthoz érkezett. Itt a fiatal emberek azzal az ürüggyel, hogy fontos elintézni való dolguk van.

felmentek a viaduktra s ottan kis csomagot helyeztek el.

Alig tértek vissza, már robbant is arra a nemzetközi gyors és bekövetkezett a robbanás, amely több vasuti kocsit a mélységbe dobott. Az asszony rémületében sikoltozni kezdett, de a három fiatal ember befogta a száját és megfenyegette, hogy ne merjen szólni, mert különben megölik. Később a fiatal emberek a ramokhoz mentek és segítettek a mentési munkálatok kezdetén, de aztán nyomtalanul eltűntek. Az asszony később visszavert Budapestre, ahol a razzia elfogta.

A rendőrfőkapitányságon természetesen azonnal megindították a vizsgálatot az asszony vallomásában foglalt adatok alapján is. Kiderült azonban, hogy a szenzációs vallomásnak súlyos szépséghibája van. Az asszonyról kiderítették rövidesen, hogy

sokáig állott elmeegógyintézetben ápolás alatt s így vallomása nem tekinthető száz százalékban elfogadhatónak és megbízhatónak.

A katasztrófa színhelyére kiszálló rendőri bizottság előtt azonban clyan ismerősen és logikusan viselkedett, hogy valamását a rendőrség mégsem mellőzi és folytatja a nyomozást a három tőtokzatos fiatalember közrekerítésére is.

A GYANUS VASCSÓ

A katasztrófa színhelyén a vizsgálat szünet nélkül folyik. Ismételtén átkutatták a viadukt egész környékét, négy-

zetméternyi kis területenkint, a lehető legnagyobb alaposággal. Tegnap aztán ismét nagyjelentőségű bizonyíték jutott a rendőrség birtokába. A viadukt közlelésében találtak egy egyméteres vascsövet, aminőt általában gázvezetéknek szoktak használni. Kiderült, hogy eddig hamis nyomon járt a nyomozás, mert abból indultak ki, hogy

a robbanóanyagot a merénylet elkövetői kis kézikofferben helyezték el a sinek között.

A vascső megtalálása kétségen kívül beigazolta, hogy ez a feltevés téves volt, mert a robbantásra szükséges ekrazitot a tettesek ebben a méteres vascsőben helyezték el. A vascső nyílásainál a szakértői vizsgálat rövidesen meg is találta az ekrazitrobbanásnál keletkező pikrinsan sárgás lerakódásait.

A vulkánfieber bőrönd szomorú szerepe tehát tisztázódott. A merénylet nem használták a koffert, hanem csak a bőrönd patentzárját vették génybe. Ezzel létesítettek kontaktust az ekrazit felrobbanásához szükséges zseblámpaelemek pótlásai között. A lámpaelemekről drót-

vezetékkel vitték a kofferzárig, amelyet a sínre helyeztek és a vonat nyomása alatt összecuszkodó zár érintkezésének pillanatában pattant ki a gyújtás, szolgáltató szikra.

Megállapították végül azt is, hogy a Curtius német külügyminiszter vonata ellen Jütebornnál elkövetett merényletnél is ilyen vascsövet használtak fel a merénylet. A két merénylet között tehát mindenképpen megvan az összefüggés.

A bombamerénylet kilétének felderítésére indított nyomozás során megtalálták azt az újságpapírt is, amelybe a tettesek a pokolgépet csomagolták. A lap keltezése szeptember 4-iki, amiből a nyomozó hatóságok azt következtetik, hogy a merénylet a bia-torbágyi katasztrófa előtt már egy héttel az ország területén tartózkodtak.

A budapesti rendőrfőkapitányságnak óráról-órára súlyosabb feladatot jelent az önként nyomravezetőik jelentkezése. Százszámra érkeznek a levelek, amelyek mind adatokat igyekeznek szolgáltatni a bia-torbágyi rémségekhez. A legtöbbjük persze teljesen hasznavehetetlen.

Ujabb bombamerényletet lepleztek le Németországban

Berlini jelentés számol be arról, hogy a schmerini csendőrség csütörtökön újabb bombamerénylet tervére jött ra. Megállapították, hogy a merénylet pokolgép-

pel fel akarták robbantani a dömidzi hidat, a csendőrség ébersége azonban a borzalmas tervet meghiúsította. A vizsgálat során egy embert letartóztattak.

Merénylet készült a munkácsi vonat ellen is

A munkácsi állomásfőnökségre pénteken jelentés érkezett arról, hogy az állomás közelében a vasuti sineket felszedték, nyilván azzal a szándékkal, hogy a

legközelebb áthaladó vonatot szerencsétlenség érje. A sineket azonban még idejében sikerült kijavítani és a tervezett merénylet meghiúsult.

Japán csapatok megszállták Mukdent és rommá lötték Peritoi városát

Az első háborús fellépésnek ötszáz halottja van — A kínai kormány tiltakozik a japán hadműveletek ellen

London, szeptember 19.

Kína és Japán között még augusztus közepén súlyos diplomáciai konfliktus keletkezett amiatt, hogy a kínaiak az országukban szabályos utlevéllel utazó Nakamura japán tábornokot elfogták és kivégezték.

A japánok e miatt elégtételt követeltek a nankingi kormánytól, s miután ezt nem kapták meg, de főképp hódító terveik ürügyéül felhasználva az esetet, katonai beavatkozásra határozták el magukat.

Japán csapatok pénteken megszállták Mukdent, Liautung kínai tartomány és régebben Mandzsúria több mint negyedmillió lakosú fővárosát, melyet az 1903. évben vívott, s az oroszok vereségével végződött mukdeni csata után 1906-ban

nyitottak meg a nemzetközi kereskedelemnek.

A várost teljesen elzárták a külvilágtól.

Londonba érkezett jelentések szerint japán csapatok megtámadták Peritoi várost és rommá lötték. A támadásnak állítólag ötszáz halottja és számos sebesültje van.

Hír szerint Japán egész Mandzsuriát meg akarja szállani.

A japán kormány utasította londoni, párisi, római és washingtoni nagyköveteit, ismertessék meg az ottani kormányokkal a japán-kínai konfliktus előzményeit, s a mostani fellépés okait.

Ugyanekkor a nankingi kormány a hatalmaknak azt törekszik megmagyarázni, hogy Japán minden ok nélkül rendezte a hadműveleteket.

Mester Károly

SZÖRNYŰ MULTJA ERDÉLYBEN

Az augusztatelepi gyilkos azonos a zsilvölgyi rémdráma örjöngőjével

Bukarest, szeptember 19.

Rövid távirat jelentette, hogy a budapesti Kuria életfogytiglani fegyház-büntetésre ítélte egy Mester Károly nevű romániai katonaszökevény. Az életfogytiglani fegyházra ítelt büntetés az elmúlt év decemberében meggyilkolta Hanza Mária család lányát, az Augusztatelepi kocsmájának szakácsnőjét.

Eddig szól a híradás. Még azt is tudjuk, hogy Mester a bűnügyi tárgyalások során heismerte véres tettét:

— Azért öltem meg a szakácsnőt, aki három éjszakán keresztül szeretőm volt, — mondotta cinikusan a gyilkos, — mert azt hittem, hogy pénze van és ki akartam fosztani...

A tárgyalások alkalmával feltűnt, hogy Mester nem akar beszélni romániai előéletéről. Azt mondotta, hogy a rossz bánásmód miatt szökött meg. Pedig Mester János romániai előélete egy borzalmas bűnöző rémregénye, amelyről a véletlen rántotta le a leplet.

A VÉRSZIVÓ CSENDŐRÖRMESTER

A Magyarországon életfogytiglani fegyházra ítelt Mester János a petrozsényi csendőrezredben teljesített szolgálatot, mint csendőrmester. Az ezredben mindenki tudta, hogy valami jobb erdélyi iparoscsalád gyermeke, akit különböző bűnök miatt családja kitagadott. Mester bevonult katonának, majd bezupált a csendőrséghez.

A csendőrmesterek az összes ezredekben hire volt. Mint csendőrkáplár, majd később, mint szakaszvezető, többször állott hadbíró-ság előtt. Egyszer az volt a vád ellene, hogy egy csirketolvajt addig vert, amíg belehalt a szerencsétlen és, ami még súlyosabb, a delikvens halála után derült ki, hogy nem is ő a csirketolvaj, hanem ártatlanul tartóztatták le. Mester azonban ügyesen kibújt a bűnügyi felelősség alól és sikerült neki bebizonyítani, hogy félig-meddig „önvédelemből” cselekedett. Mások fiatal lányok ellen elkövetett erőszakkal vádolták meg. Últ is egy ízben másfélvelet egy ilyen bűncselekményért, a többiek alól azonban kimentette magát.

Voltak azonban Mesternek sokkal furább esetei is. Akkor még a Szilágyságban szolgált. Az egyik faluban két parasztot meggyilkoltak. Az erdő szélén találták meg őket. A hullák ki voltak fosztva. A falusi lakosságot megszállta a borzongás és a félelem, mert a két ártatlan parasztot fegyverrel lőtték agyon. Nyomozni kezdtek. Vizsgálták éjjel, nappal, eredménytelenül. Felforgatták az egész környéket. Csak a csendőröknek volt fegyverük...

És egy szép napon suttogni kezdtek a faluban. Mester csendőrmesterben látta a falu lakossága a gyilkost.

A borzalmas vád gyanu maradt. Talán alapos volt... de nem lehetett bizonyítani...

MESTER, A ZSILVÖLGYI RÉM...

Nem tudni hogyan, de egy szép napon a Zsilvölgyébe helyezték Mester János csendőrmestert. Ugy látszik, a munkásvidék számára akkor még különösképp kiválasztották a legényeket. Mester itt is tulbuzgónak bizonyult. A munkásság körében néhány hónap leforgása alatt valóságos rettegetett nevet szerzett magának, tetteivel pedig hírhedté vált. Nagy előszeretettel vállalta a vizsgálóbiztos szerepét és

palahányszor kihallgatásokat végzett, palakokban folyt a vér és vérszenes ropogtak a munkásbordák.

Nem egyszer előfordult, hogy a felettesek megintették a tulbuzgó csendőrmestert, aki-ről megállapították, hogy valósággal szadiztikus kéjjel kinozta az embereket.

Egy ízben meghalt egy delikvens a keze alatt. Letartóztatták, aztán szabadon engedték. Az eljárás talán még ma is folya lenne emberölés miatt, ha közben meg nem szö-kik az országból.

A zsilvölgyi munkásság Mester csendőrmester áthelyezéseért többször interveniált, azonban mindannyiszor eredménytelenül, mert mindenkor „jó nyomozó-elemnek” bizonyult. Utólag megállapították róla azt is, hogy a lopástól sem riadt vissza. Meglopta a keze alá rendelt katonákat, meglopta örmester társait és meglopta a delikvenseket, valahányszor vallatta őket.

A zsilvölgyi rém tehát szabadon garázdálkodott, mindaddig, amíg egy napon szadizmusát ki nem vitte az utcára...

BAJONETTEL A ZSILVÖLGYI MÉSARLÁS FRONTJÁN...

Itt kezdődik Mester vértől alászínezett élet-története országos jellegűvé válni.

A zsilvölgyi bányákban sztrájk tört ki. A konfliktusnak nem sikerült végetvetni. — A sztrájkoló munkások a bányába élve vonulnak

tüntetni. Akkor Vajda Sándor ült a belügy-miniszeri székben. A helyi hatóságokat a fel-bujtó-besugók arról értesítik, hogy a mun-kások fel akarnak lázadni. A rend helyreál-lítására csendőrséget vezényelnek ki. Körül-kerítik a munkástömeget. Állandó telefonkap-csolat Bukaresttel. Rozvány nemzeti parasztpárti prefektus megriadtan mondja be a te-lefonba:

— A munkások fel akarják robbantani a bányát, majd mindent vízzel elárasztani.

A telefonnal Vajda Sándor belügyminisz-ter. Elhangzik az ítélet a munkások feje fö-

lött:

— Ha muszáj, fegyvert használni!...

Aztán eldördülnek a gyilkos fegyverek...

Vér... összeroncsolt emberi hústömegek, jajveszékelés, halálhörgés, ami túl a határon is hallatszik.

A csendőrszázból rohamcsapat lesz. És a rohamcsapat élén Mester János csendőrmester vérbenforgó szemekkel rohan a hús-tömegek felé. A vérszivó csendőrmester ki-ragadta az egyik katona kezéből a fegyvert és lefelé fordítva a bajonettet, — többek ta-nusága szerint, — tövig mártotta a vérázta-

Agost Vilmos porosz herceg:

„Inkább a fegyver, mint a fertőző pacifizmus“

És a tömeg zugó tapsviharral ünnepelte a szónokló herceget

Stuttgart, szeptember 19.

A nemzeti szociá-

listák pénteki

népgyűlésén Agost

Vilmos porosz her-

ceg, II. Vilmos ex-

császár fia, feltű-

nést keltő beszédet

mondott, amelyet

hallgatósága határ

talán lelkesedéssel

és zugó tapsviharral fogadott. Az ex-

császár fia a következőket mondotta:

— Németország a mai formájában nem állam, mert nincs szuverenitása. Az ál-lam területén 15 esztendő óta polgárhá-boru dul. Hiszem, hogy a birodalmi had-sereg szívesebben fogna fegyvert Német-ország méltóságának kiverekedéséért, sem hogy pacifista eszmékkel engedje magát megfertőztetni.

A Népszövetség őszi ülészakasza tárgyalásai idején elhangzott harcias nyilat-kozat diplomáciai körökben is óriási fel-tűnést keltett.

Nyilatkozik a bia-torbágyi merénylettel kapcsolatban meggyanúsított temesvári ügyvéd

Felizgatott iantázia hozta kapcsolatba Nagy Hugó egyszerű rádió-ügyét a borzalmas merénylettel

Leipnik nem rokona Nagy Hugónak, aki ellen nincs is folyamatban semmiféle eljárás, amint azt a budapesti lapok írták

A bia-torbágyi vasúti merénylet termé-szetesen bő teret adott részben a tömeg-fantázia működésének, részben pedig egyes nyomozó közegek tulbuzgóságának. Nem kevésbé irritálta az embereket a kitűzött jelentős jutalom sem.

Valószínű, hogy ennek a tömegpszicho-zisnak a terméke volt az a szörnyű gyanu is, amelyet dr. Nagy Hugó ismert temes-vári ügyvéd ellen emeltek. Nagy Hugó-nak az a „pechje” is volt, hogy éppen a bia-torbágyi merénylet előtt néhány nap-pal terjedt el róla az a hír, hogy titkos rádió-leadóállomást találtak a lakásán. A felizgatott képzeletnek nem volt nehéz kombinálni: — dr. Nagy Hugó irányí-totta titkos leadójával a bia-torbágyi „fe-kete kezét”, amely a pokolgépet a via-dukton elhelyezte.

A B. L. a legnagyobb fenntartás ki-hangsúlyozásával közölte a dr. Nagy Hu-góval kapcsolatos feltevéseket, annál is inkább, mert hiszen annak súlyos voltá-ról és nagy felelősségéről magunk is meg voltunk győződve. Igazán nem kívántuk magunkat dr. Nagy Hugó helyébe, akire ez a rettenetes vád árnyéka nehezedett.

Ma azután dr. Nagy Hugó személyesen is megcáfolja a sok gyalázatot, mit rá-kentek — a legalább száz voltra beállított izgékonny agyvelők. Hozzánk intézett le-velében közli a meggyanúsított ügyvéd, hogy — elsősorban is az ő lakásán sem-miféle rádió-leadóállomást nem találtak, házkutatást nála nem tartottak, mindöss-ze annyi igaz, hogy — távollétében el-vitték a rádiófelvevő-készülékét, amelyet azonban néhány formai bejelentési hiba korrigálása után — vissza fognak neki szolgáltatni. Ebben az irányban tehát el-járás sem indult ellene.

Rendben van, ezt a hatóságok is meg-cáfolták. A tömegfantázia azonban nem

állt meg. Kisütötte, hogy — ha már rá-dióleadó nem is létezett a Nagy Hugó lakásán, mégis van köze a merénylet-hez, mert — Leipnik Márton, a gyanúsított elektrotechnikus, — unokatestvére neki! Igen, pontosan tudták, hogy unokatest-vére.

Dr. Nagy Hugó közli: — „Nem igaz, hogy engem az aradi vagy temesvári szi-guranca akár az állítólagos rádióleadó-val, akár a bia-torbágyi merénylettel kap-csolatban vallatott vagy kihallgatott vol-na. Nem igaz az, hogy a merénylettel gyanúsított Leipnik elektrotechnikus un-okatestvérem vagy bármi más rokonom volna. Családomban Leipnik nevű roko-nom egyáltalában nincsen és a szóban-forgó Leipnikot még csak hírből — sem ismertem. Valótlán az is, hogy ez ügyben egyáltalában kihallgattak volna”.

Ime tehát. Nagyon szívesen adunk he-lyet dr. Nagy Hugó levelének. Az atmosz-féra olyan, a hangulat annyira izgatott,

totta holttestekbe... Átszurta a szíveket és összeroncsolta az agyvelőket... A katonák szerelték le...

Európa és a civilizált világ is fölfigyelt. Mindenki megdöbbent. De csak igen kevesen tudták, hogy a zsilvölgyi embermészárlás rohamcsapatának élén Mester Mihály, a vé-rengző csendőrmester loholt kilógó nyelvvel és vérben forgó szemekkel, agyvelőket szétroncsolni és hullákat felmetszeni...

AZ EMBERI SZÖRNYETEG KAR-RIERJÉNEK VÉGALLOMASÁN

Az irtózatoss kalandok megismétlődtek Mes-ter János életében. Még néhány hónapig tel-jesített ezután szolgálatot a zsilvölgyi csa-pattestnél.

Egy nap a kocsmában, mulatozás közben meggyilkolta egyik örmestertársát.

Tettét félig ittas állapotban követte el.

Mestert letartóztatták. Beismerte tettét és nem is mutatott megbánást. Az első nyomozások után bilincsekbe verve a hadbíróságra akarták kísérni. Utközben azonban, egészen érthetetlen módon sikerült megszöknie.

Egyideig még az országban bujkált, majd átszökött Magyarországra, ahol két hónapi kószálás után elkövette az első gyilkosságot az Augusztatelepen. Életfogytiglani fegyház-ra ítelték. És ezuttal nem sikerült megszök-nie...

(s. m.)

a tömegfantázia olyannyira szabadjára van eresztve, hogy az ember nem tud-hatja — ma Nagy Hugónak, holnap — nekem.

Pedig csak egy bűnös van. Valószínű-leg csak egy. Egyetlen. De gyanúsítottak — mindnyájan lehetünk. Mert a gyanu — az valami ragadós pára. Rátülepedhet a legártatlanabb emberre — és akkor az-után kezdhet mosakodni!

Kellemetlen. Legalább is az. Kellemet-len.

Továbbra is fenntartják némi enyhítéssel, az Ausztria és Magyarország közötti pénzforgalom korlátozását

Budapest, szeptember 19.

A német válság napjaiban életbelépte-tett kényszerintézkedések során Ma-gyarország és Ausztria között is korlá-tozzák a pénzforgalmat. Az erre vonat-kozó egyezmény az elmúlt hét végén le-járt és a magyar nemzeti bank, továb-bá az osztrák megbízottak abban egyez-tek meg, hogy a fizetési forgalmat az ed-dig érvényes intézkedések keretei kö-zött, némi könnyítésekkel, továbbra is fenntartják.

Agronomok, tiszteljétek a törvényt

Bukarest, szeptember 19.

Az országos agronom szövetség népe-gyűlést tartott Bukarestben, amelynek keretén belül Jonsescu Sisesti földmive-lésügyi miniszter a törvények fokozott tiszteletére hívta fel az agronomok fi-gyelmét, egyben pedig ismertette előttük a kormány mezőgazdasági terveit az új gabonamaximálási törvénnyel kapcsolat-ban.

Nehézségek a porcellánkartell körü

Prága, szeptember 19.

A csehszlovák és német porcellángyárak között megindult kartell tárgyalások, melyek az exportkontingentálást célo-ták, mindezideig nem vezettek ere-ményre. A kartell tárgyalásokat a köze-jövőben Karlsbadban folytatják és ah-a francia gyárakat is be fogják vonni hogy az ár és az eladási kartellnek me-adhassák a nemzetközi jelleget.

ASTRA (APOLLO) Mozgó, Brassó

Ma és a következő napok az ideai filmszezon legnagyobb slágere

„DAS FLÖTENKONZERT VON SANSSOUCI“

Főszerepben: Otto Gebühr, Renate Müller, Hans Rehmann és Walter Jansen.

Következő műsor:

Farsang tündére

Kálmán hasonnevű operettje nyomán.

Főszerepben: Anny Ahlers, Walter Jansen, Szőke Szakáll, Verebes Ernő.

Vasárnap délelőtt nagy ifjusági előadás

NESSELRODE GRÓF ÉS BIRÓ HARCA A CSELÉD, A GÉPIRÓLÁNY

ÉS AZ UJSÁGÍRÓK ELLEN

A nagyváradi törvényszék egyik tanácselnöke súlyos vallomást tett gróf Nesselrode Károly ügyében, — akinek 60 pörével foglalkoznak az ország bíróságai

Nagyvárad, szeptember 19.

Gróf Nesselrode Károly táblabírói rangban a nagyváradi törvényszék egyik tanácselnöke. A balti családból származó arisztokrata, aki egy híres orosz kancellár nevét viseli, kevésbé ismert ember volt az impériumváltozás előtt. Amikor az első választás alkalmával az egyik román párt keretében Székelyhídon képviselővé nevezték ki, a Consiliul Dirigent „magyar” képviselője volt ekkor Nesselrode Károly, az ambíciós gróf doktor.

Később egy székely megyében árvaszéki ülnök lett s közel egy évtizede a nagyváradi törvényszék bírója, egyidő óta táblabírói ranggal. Szép karrierjét azonban olyan csatározásokkal tette színessé a bíró ur, amire véleményünk szerint semmi szüksége nem volt.

Adáz ellensége lett az újságíróknak és hatvan pörében, amelyeknek nagy része még folyamatban van, főleg az újságírók az alperesek és vádlottak.

Eddig Bíró György, Bíró Elek és Fleischer Sándor nagyváradi hírlapírókat ítélték el komoly pénzbüntetésekre Nesselrode gróffal szemben, aki

egy millió lejes erkölcsi kártérítést kért az újságíróktól.

A pörök lavínájára főleg egyetlen téma körül megiródtak újságcikkek szolgáltatást okot. Ezek a cikkek a színes riport érzelmességével egy Kiss Juliska nevű cseléd lányt vettek védelembe, a kinek egy nagy bűne volt:

elfelejtette a második emeleti folyosóról bevenni a jégszekrénybe a jeget és az elolvadt jég lecsurgott az első emeletre, egyenesen Nesselrode grófnak az első emeleti korlátra kiterített selyemágyneműjére.

Kiss Juliska a fiatalok urak bírósága elé került, kitoloncolták az országból is. Sok minden történt Kiss Juliskával, aki azóta is a bírói szobákat járja. Hosszu évek óta huzódnak az események, tanukat hallgatnak ki, újságírókat ítélnék el, mert Nesselrode gróf a bírói tallárban védekezik, ami szent a hírlapíró előtt is, s nem ahhoz nyult, hanem a grófhhoz, az emberhez, a Taglicht Jolán ház lakójához. Nesselrode ezzel szemben egyik

pöriratában például azt állítja, hogy benne a román állam jó szolgáját üldözik a magyar újságírók, akik mindent lekritizálnak, ami román.

Ezeket a pöriratokat elolvassák oda-fönt, s más városokban, ahol nem ismerik a helyzetet és igazat kap Nesselrode gróf. Most azonban valami olyasmi történt, olyan fordulat, ami talán egyszerűsággal elvonja a kedvét Nesselrode grófnak, hogy a pörök lavínájával adjon dolgot a bíróságoknak.

Smelt tanácselnök tanuként vallja, hogy Nesselrode befolyásolni akarta ítéleteit azokban az ügyekben, ahol érdekelt fél volt.

A kolozsvári törvényszék legutóbb Fleischer Sándort, az Új Kelet munkatársát marasztalta el Nesselrodeval szemben 30 ezer lej kártérítést ítéelve meg a grófnak. Dr. Szegő Imre, az újságírószervezet ügyésze felebevezett a Táblához, mert

a kolozsvári törvényszék azzal az indoklással, hogy egy bíróról el sem lehet hinni azt, amit róla az újságíró állított, nem engedte meg a bizonyítást.

A Tábla véleményeltérés miatt hetes tanácsa egészítette ki magát, amely — elrendelte a bizonyítást.

A nagyváradi törvényszéken Dumitriu bíró elsőnek Smelt törvényszéki tanácselnököt hallgatta ki. Smelt elnök a regáthól származó román ember, Nesselrode gróf nem fog tudni vele szemben politikai elfogultságra hivatkozni.

Smelt elnök a következőket mondotta jegyzőkönyvében:

„Nesselrode ur Kiss Juliska ügyében így fordult hozzám: Az ügy könnyű, a vádlottakat el kell ítélni.”

Az akkor Nagyváradra helyezett bírónak feltűnt, hogy egy törvényszéki bíró egy szegény cselédleánnyal szemben ilyen instrukciókat adjon és ezért — tanuvallomása szerint — felhívta Petric kir. ügyész figyelmét is az ügyre és

Kiss Juliskát felmentették,

mert nem találták bűnösnek, annak ellenére, hogy a tárgyalás napján

Nesselrode egy kész, gépen leírt marasztaló ítélettel lepte meg, amelyen készen volt az indoklás is, csak az ítélet minemiségének hagyott helyet. Nesselrode csodálkozásának adott ki-

fejezést, hogy ez az intern bírói ügy nyilvánosságra kerülhetett. Amit Smelt elnök így magyarázott meg:

— Tudtam, hogy Nesselrode 60 pöre van folyamatban, nagy részben befejezve. Ezek között egy gépiróleány ellen is folytatott pört, akinek a főnöke Anghelescu szenátor volt.

szenátor egy ízben panaszkodott nekem, hogy

a szerencsétlen gépiróleány minden keresete arra a pörre megy el, amit Nesselrode folytat ellene.

— Nem szép, mondotta Anghelescu, hogy egy táblabíró egy kis gépiróleánnyal pörösködjék. Nesselrode azonban nem hagyta abba a pört, mert szerinte becsületbeli ügye volt, hogy a gépiróleányt elítéltesse. A bírák előtt ezután tettem szót, hogy a bíró ur nálam interveniált, amire Athanasiu és Poynár bírák megjegyezték, hogy Nesselrode már hozzájuk is fordult pöreiben.

Smelt törvényszéki tanácselnök szenzációs vallomása bizonyára felnyitja azokat a szemeket, amelyek a vádlottak padján a kisebbségi újságíróban mindig Románia ellenségeit keresik. A kisebbségi újságíró nem ellensége az országnak, de barátja, hőse és sokszor áldozata — az igazságnak.

BOCU SEVER nem hátrál meg

A hatósági terror ellenére is megjelenteti elkobzott lapját — Volt képviselők álltak őrséget a nyomda előtt, a megjelent lapot ennek ellenére újra elkobozták

Temesvár, szeptember 19.

Bocu Sever lapjának, a Vestul-nak a sajtószabadság súlyos megsértésével történt betiltása további hullámokat vetett.

Miután a lap a hatóság beavatkozása miatt nem jelenhetett meg, a volt munkatársak, Voinea Banatului címen új napilap megindítását határozták el. Alig jelent meg azonban az újság, a rendőrség emberei rajtaütöttek, a példányokat elkobozták és a további megjelenését megakadályozták.

Bocu Sever a történetek hatása alatt tegnap este maga köré gyűjtötte a szerkesztőség tagjait és elhatározta, hogy a Vestul-t újra megjelentetik. Mindjárt neki is láttak

a munkának, s Bocu maga megírta a vezércikket, melyben a kormány eljárását jogtalan üldözésnek, a lap betiltását a sajtószabadság lábbal tiprásának bélyegzi. Hogy pedig a hatóság a lap megjelenését és terjesztését meg ne akadályozhassa, a nyomda előtt Bocu Sever, Baran Coriolan dr. és Leurtia volt képviselők állást foglaltak, hogy megakadályozzák a beavatkozást. Ez azonban az ellenállás ellenére is megtörtént, a rendőrség emberei a kinyomott lappéldányokat később lefoglalták és elvitték.

Bocu Sever a B. L. temesvári tudósítójának kijelentette, hogy a Vestul minden körülmények között meg fogja jelentetni.

Négyszázmillió rendkívüli hitelt kapnak az erdélyi bankok és kétszázmilliót az országos bankszövetség tagjai — A Nemzeti Bank igazgatósági ülése

Bukarest, szeptember 19.

A Banca Natională két napon keresztül tárgyalások folytatók a vidéki pénzügyi intézetek támogatása ügyében. — Amint lapunk máshelyen megírtuk, Gyárfás Elemér az erdélyi bankszindikátus elnöke, a kolozsvári bankgyűlés után Bukarestbe érkezett, hogy az erdélyi bankok helyzetéről tájékoztassa a Nemzeti Bank vezetőségét és, hogy előterjessze az erdélyi kisebbségi pénzügyi intézetek kérését a hitelkeret felemelése iránt. A Nemzeti Bank tegnapi ülésén foglalkozott a kérrrel és elhatározta,

hogy 400 millió lej gyorsított folyósítást az erdélyi bankoknak.

Az igazgatóság még nem döntött azonban, hogy ezt az újabb hitelt milyen feltételek és eljárás alapján fogja szétosztani, erre vonatkozólag egy másik ülésen fognak határozni.

Ugyancsak tárgyalta a Nemzeti Bank igazgatósága az újonnan megalkult Egyesült Romániai Bankok Szövetsége által előterjesztett kérést, hogy a Nemzeti Bank az országos szövetség tagjainak emelje fel a visszlezárolási keretét. A szövetség betérjesztette tagjainak névsorát, amely mintegy 120 tagot foglal magában. Egyelőre 200 millió gyorsított folyósítást kérte a szövetség. A Bank elhatározta, hogy a szövetség kérését teljesíti.

Két nagyváradi ügyvéd érdekes memorandumja

Kérhessen kényszeregyezséget a mezőgazda is!

A kereskedő és iparos elkerülheti a bukást, a mezőgazdát azonban könyörtelenül kivégzik, ha fizetési nehézségek közé jut

Nagyvárad, szeptember 19.

Léven Románia elsősorban agrárállam, bizonyára óriási érdeklődésre tarthat számot az a memorandum, amelyet Gáspár Gyula dr. és Váradi Ödön dr. nagyváradi ügyvédek nyújtottak be a kormányhoz. Ez a memorandum arra mutat rá, hogy föld és gabonárák rohamos esése miatt a földművesosztály nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek, s éppen ezért a kormánynak módot kellene nyújtania arra, hogy

a kényszeregyezségek eljárását a mezőgazdák is igénybe vehessék.

A két nagyváradi ügyvéd memorandum-

ma arra kéri a kormányt, hogy sürgősen dolgoztasson ki erre vonatkozólag egy törvényjavaslatot, s ahhoz irányelvekkel már fel is sorakoztatja azokat a módosításokat, amelyek alapján a kényszeregyezségek eljárását, amely eddig az iparnak és kereskedelemnek nyújtott segítséget a katasztrófális összeroppanások elhárítására.

A memorandum lényegesebb pontjait a következőkben ismertetjük:

Minden fizetésképtelen gazda jogosult a kényszeregyezségek eljárását igénybe venni. Az erre vonatkozó kérvények és beadványok és az egész eljárás bélyeg

és illetékmentes. A kérvény annál a járásbírósnál adandó be, ahol a kérelmező gazdasága fekszik. A kérvény benyújtása a további behajtási lépésekre felfüggesztő hatállyal bír és ez a körülmény a telekkönyvben feljegyzendő. A bíróságnak

hivatalból kell megállapítania úgy az ingatlanok tárgyi, mint az adós személyes teherbíró képességét, vagyis tekintettel kell lennie a helyi viszonyok szerint változó termelési költségekre és az ingatlanok jövedelmezőségére,

az adós családi és személyes körülményeire. A fizetendő kvótát a bíróság állapítja meg és az 40 százaléknál alacsonyabb nem lehet. A megállapított kvóta leghosszabb fizetési tartama 5 év. A tőke után 5 százalékos kamat fizetendő. Ugy a tőketörlesztési részletek, mint a kamatok a gazdasági év végén azaz a betakarítás után fizetendők. A járásbíró határozata ellen az érdekeltek felek bármelyike felebevezéssel élhet a törvényszékhez, további jogorvoslatnak azonban nincsen helye. A jelzálogos hitelezők a bekelezés sorrendjén kívül nyerne ki-elégítést a megállapított kvóta szerint.

Bizonyos, hogy a két nagyváradi ügyvéd memorandumában követelt törvényjavaslat megalkotására elérkezett a huszonegyedik óra. A mezőgazdákra is kiterjesztendő kényszeregyezségek eljárás bevezetése mindenestre óriási terhet hárítana el a kis és középbirtokosok fejről s megfelelő alkalmazás mellett kiinduló pontja lehetne a földműves osztály új gazdasági fellendülésének és az általános nemzetgazdasági helyzet megjavulásának. Kérdés azonban, hogy mint minden jó és egészséges ötlet, ez a memorandum is nem sikkad-e el valahol a minisztériumok bürokratikus utvestömbben?

Kolozsváron, Brassóban és Deván tartják meg a kisebbségi tanulók a pótérettségi vizsgálatait

Bukarest, szeptember 19.

Hétfőn kezdődnek a pótérettségi vizsgálatok, amelyek során a kisebbségi középiskolák tanulói a közoktatásügyi minisztérium rendelkezése következtében két bizottság előtt vizsgázhatnak.

Az egyik bizottság Kolozsváron működik s előtte vizsgáznak a következő kisebbségi középiskolák növendékei: A szatmári és zilahi református, a kolozsvári katolikus, református és unitárius kollégiumok, a marosvásárhelyi katolikus és református főgimnáziumok. A bizottság elnöke Borza kolozsvári egyetemi tanár.

A másik bizottság, amelynek elnöke Lupas történelemszakos egyetemi tanár, Brassóban vizsgáztatja a csikseredai katolikus, a sepsiszentgyörgyi református, a kézdivásárhelyi és brassói katolikus, a székelyudvarhelyi katolikus és unitárius főgimnáziumok növendékeit.

A közoktatásügyi minisztérium rendelete a gyulafehérvári katolikus és az enyedi református főgimnáziumok növendékeit a Deván működő bizottsághoz osztotta be.

Szép fehér fogak: Chlorodont

a csodásan üdítő borsmenta-fogpép. Egy tubus ára 20 Lei és 32 Lei.

MEGSZÓLALT A DIPLOMATA IS!

Kell a decentralizáció, de nem kell az autonómia

— mondja Caius Brediceanu, bécsi meghatalmazott miniszter

BOILA

Csak regionalizmust ne, inkább a 73 megye helyett 13 bánságot - Boila alkotmánytervezete körül tovább kavargó a belpolitikai élet

Bukarest, szeptember 19.

Újból napirenden van a román belpolitika egyik legkényesebb problémája: az államszervezet, szorosabb értelemben véve pedig a közigazgatás formájának a kérdése. S hozzá a legfeszültebb, minden tekintetben a legingerültebb légkörben, amelyet a gazdasági és politikai válság vajadásai, bajai, kínos nehézségei fűtenek át.

A Boila-féle alkotmány-javaslat olaj annak a harenak a tüze, amely tulajdonképpen a román belpolitika két, egymással szembenálló irányzata között most különösen éles formában folyik. A demokratikus és államkapitalisztikus felfogást egyre merevebben hozza összeütöztetésbe az a vajadás, amely egyébként napjainkban világszerte végbemegy. Minden fronton lázasan keresik a legmegfelelőbb megoldásokat. S ennek a legkeveset megfogható, de legfontosabb forradalmi folyamatnak egyik jelentékeny részlet-kérdése az is, amelyik az állami berendezkedésnek és közigazgatásnak alkalmasabb és célravezetőbb elve: a centralizáció-e, avagy a decentralizáció? Ugyanugy, mint ahogy állandóan felszínre van a probléma: folyton tovább és tovább hajszolt védvampolitikák, s következként mind hevesebb, átkosabb vámháború, avagy visszatérés a szabad kereskedelemhez és ezáltal a természetes munkamegosztáshoz és együttműködéshez.

Ha Boila szentáor új alkotmánytervezete hatalmas vihart keltett, ebben a kétoldali regionalizmus hajlamai mellett nem kis része van annak a körülménynek is, hogy a kormány éppen most lett kész a közigazgatási törvény újabb reformjavaslatával, amely a nemzeti pártok decentralizációs, tartományi és helyi önkormányzatok alapuló közigazgatási törvényt ismét a régi liberális szemléletű centralizmussal, központi mindenhatósággal cseréli fel, amint erről az interjú-rendszer megint izeltt adott. Boila tervezete mintegy eleve szembehelezkedik ezzel az új közigazgatási reformmal, amelyet nem is kell részleteiben ismerni, annyira előrelátható, mit fog hozni.

BREDICEANU MÁST AJÁNL

Az államszervezet és igazgatás problémájának ebben az elméleti jellege ellenére is mélyreható s bennünket, kisebbeket, nagyon közelről érdeklő, szenvedélyes vitája most már a szidalmakon kívül kezd érdembeli hozzászólásokkal színesedni többségi részről is.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni erről a kérdéssel Brediceanu Caius meghatalmazott miniszterrel, Románia jelenlegi bécsi követével, aki szabadsága eltöltésére most érkezett haza az országba s aki — amint köztudomású — a diplomáciai tevékenységbe való bekapcsolódása előtt egyik legbecsültebb köz- és alkotmányjogi szakértője volt az erdélyi nemzeti pártnak. A kiváló felkészültségű diplomata személye iránt különben ezzel a vitával kapcsolatban az keltette fel az érdeklődést, hogy egyes verziók őt kombinálták Bocu Sever utódjául a nemzeti parasztpárt bánsági szervezeteinek az élén.

Az Athéné Palace halljában kérdeztük véleményeiről az előzőeken diplomáciát, akinek a nevéhez — amint emlékeztet — a ma is érvényben levő kon-

kordátum megkötése fűződik. Brediceanu Caius készséggel vállalta a magánbeszélgetést, de mint aktív diplomata nem volt hajlandó nyilatkozni sem a bel-, sem pedig a világpolitika gyakorlati kérdéseiről.

— Nincs szándékomban egyelőre visszatérni a belpolitikához s így, mint már egy román kollégájának is kijelentettem a Curenul számára, nem lehet szó komolyan arról, hogy Bocu-t esetleg én váltsam le.

Mután egészen közelfekvő, természetesen az államszervezet elméleti kérdését vetjük fel ezután, amelyre nézve Brediceanu követ a széles látókörű és tapasztalt diplomata tárgyilagosságával eredeti és különös figyelemre érdemes koncepcióban foglalja össze álláspontját.

— Mint közjogász, én csak a decentralizációnak vagyok a híve, mint minden demokratának. Ennek azonban az állami igazgatás tehermentesítése és nem az autonómia lehet a célja. Nem regionalizmus a szó káros értelmében.

71 MEGYE HELYETT
13 BÁNSÁG

— Szerintem olyasformán kellene megoldani ezt a problémát, ahogyan a csehek tették, akik a közigazgatás terén már a boldogult Monarchiában is a legjobb szervezőknek bizonyultak és mondhatni

vezetőszeret szereztek maguknak. A legmegfelelőbb decentralizáció szerintem az volna, ha az ország hetvenegy megyéjét tizenháromba vonnák össze, ahány ítéltő-tábla van. Ezeket a közigazgatási egységeket nevezhetnénk, ahogyan éppen tetszik: esetleg jugoszláv mintára bánságoknak, vagy továbbra is megyéknek. Ez a beosztás mindenképpen üdvösebb és főleg olcsóbb volna, mint a mostani, s emellett bő teret engedne a helyi sajátosságok és szükségletek érvényesülésének is.

— Képzelve csak el, mennyivel könnyebb volna például az utépítés, ha nem a megyék egy tucatjának, hanem csupán néhány megyének kellene összhangba hozniuk az ily irányú munkálataikat. Aztán a központi igazságszolgáltatást is tehermentesíteni lehet azáltal, hogy a bizonyos ügyekben való ítélezés legfelsőbb fórumává a megye-székhelyeken levő táblák tevődne meg amelyek jobban ismerik a helyi adottságokat.

A KISEBBSÉGEK IS
HASZNÁT LÁTNÁK

— A kisebbségek is csak hasznát látnák egy ilyen közigazgatási beosztásnak. mert egységesebben élhetné ki népi egyenlőségüket a megyék, vagy bánságok tanácsai és más szervei révén.

— Ha majd mégis arra kerül a sor,

JORGÁT nagyon leszólták

Kritika Jorgár I, mint történettudósról, a Berliner Tageblattban

Jorga miniszterelnök ez alkalommal nem, mint államférfi, hanem mint történettudós szerepel. A professzor ur a székbeni Krafft és Drotleff kiadásában „A románok történelme és kultúrája” címmel német könyvet adott ki, amellyel Németország legprogresszívebb polgári lapja, a Berliner Tageblatt, foglalkozik. A berlini lap egyik legutóbbi számának irodalmi mellékletében Valentin Lupescu tollából egy kis kritika jelent meg, amely hü fordításában a következőket mondja:

Professzor N. Jorga, a bukaresti egyetem rektora, de mindenekelőtt Romániának évtizedek óta igen aktív és ismert politikusa, szerényen „művecskének” nevezi könyvét, amely, — így mondja, — csak rövid áttekintést akar adni. Ennek ellenére is, mint aktív politikai vezéregyéniség, jogot érez ahhoz, hogy valamennyi legújabb eseményről egészen töredékszerű módon leírást adjon. Egy majdnem négyszáz oldalas tudományos műtől, amely ezenfelül még igényt tart arra is, hogy „kulturhistóriát” adjon, többet kell megkövetelni, mint azt, hogy a középkori harcoknak és a hercegek hódoltsáinak leírásába végnélküli szélességgel belefelejkezzék. Ezek a leírások különösen a német olvasónak, akik ezek a részletek egyáltalában nem is érdekelhetnek, kibíratatlanul unalmasak lehetnek. (Ehhez az unalomhoz még jórészt hozzájárul az a nehézkes fordítás is, amelyet egy erdélyi száz fordító végzett, akit Jorga egyébként igen magasra értékel). — Ro-

mánia gazdasági történelméről Jorga jóformán egy szót sem szól. Pedig Németországot azoknak az agrárharcoknak jól felkutatott történelme, amelyek Romániában minden időkben a politikai történe-
seknek háttérrel voltak (és azok még ma is — csak emlékezzünk vissza a Bukarest ellen felvonuló hatalmas parasztdemonstrációkra, amelyek Bratianu bukását és a nemzeti parasztpárt diadalát okozták!) sokkal jobban érdekelné, mint a kis apró moldvai és romániai kiskirályok életének leírása. Tagadhatatlan, Románia közepkorának történelmében a törökök elleni harcok adják a gerincet, de itt is (különleges területén!) Jorga teljesen csődöt mond. Itt sem sikerül neki az összefüggéseket élesen napfényre hozni, az olvasó az érdektelen részletek tengerébe valóssággal belefullad. Románia kultúrtörténetének leírása a műben szintén nagyon szegényessé sordult. Csak egyetlen példát: jóformán semmit sem tud meg a német olvasó a Németországban alig ismert, de azért egyáltalában nem jelentéktelen fiatal román irodalomról sem. — Románia a világháború eredményeként délkelet Európának egyik legjelentékenyebb állama lett és Szovjet-Oroszországhoz való különleges viszonyának jóvoltából a politikai történelem gyújtópontjába került. Azok az éles átcsoportosulások, amelyeket főként a radikálisan megoldott földosztás hozott magával, Romániát több szempontból nézve, jelentős állammá teszik. Itt kell még kihangsúlyozni Romá-

borotvapenge

a legtekélyesebb, az a penge, amely Franciaországban a közkeletűségnek örvendő Kiváló minőségéről meggyőződhetik, ha díjtalan próbát kér a romániai vezérképviselőtől.

NARCISSE H. BALTHAZAR
Bucuresti, I. Str. Şelari 17.

hogy újból visszatérjek a belpolitikához, én mindenesetre emellett a megoldás mellett fogok sikraszállni, ha ugyan addig ki nem alakul a közigazgatás gyakorlatilag leginkább megfelelő formája, mely aligha térhet el sokban ettől a tervtől. Mint kivülálló, módomban volt összehasonlításokat tenni a különböző közep-európai államok közigazgatási szervezete között s azt tartom, hogy miután például Csehszlovákia állami struktúrája csaknem azonos a mienkkel, ez a forma volna az az egészséges kompromisszum, amely kiegyensúlyozhatná a még ellentétes tendenciákat.

Brediceanu meggyőző logikával fejt ki valóban eredeti és feltétlenül figyelemreméltó koncepcióját, amelyet tényleg csak a többnyire egyoldalú és politikai jellegű törekvések ingoványából való kiemelkedés és a szintetizálás lehetővé alakíthatott ki.

Érdekes egyébként, hogy a bécsi követet nemcsak ebben a vonatkozásban tölti el az idealizmus. A beszélgetés további során rendíthetetlen hitel hangzott az azt a meggyőződését, hogy — bármennyire látszik is ez ma valószínűlennék — az Európai Egyesült Államok Páneurópa lesz a megoldás, amely keservesen vergődő kontinensünket ki fogja vezetni a mostani válságból. A közös szövedések és bajok letompítják, sőt el fogják venni a jelentőségét azoknak az ellentéteknek, melyek eddig utójában állottak a nagy európai összefogásnak.

Körösi Sándor.

nának Németországhoz való intenzív kereskedelmi kapcsolatát is. — Éppen ezért feltűnő, hogy Németország mennyire nem ismeri Romániának kulturáját és történetét. Sajnos, nagyon kétséges, hogy ilyen könyvek, mint a Jorga is, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy ezt a megértést emeljék.

Eddig szól a Berliner Tageblatt kritikája

Egészen bizonyos, hogy ezt a kritikát sem látja Jorga szívesen és bizonyára megfenyegetné a nekünk már többször beígért történelmi berlini kritikáját is, ha Berlin nem volna — Berlinben.

A miniszterelnöknek, mint történettudós-nak, bizonyára az fáj a legjobban, hogy a Berliner Tageblatt egy-egy száma nem kevesebb, mint negyedmillió példányban jelenik meg és, hogy ennek a szerkesztőjét még sem lehet bilincsekbe veretni.

A fizetésektelen Franco Romana bank újra megkezdte működését

Bukarest, szeptember 19.

A bukaresti Franco Romana pénzintézet ellen hónapokkal ezelőtt kimondta a törvényszék a csődöt, amely sok botrány és vihar között jött létre. Az ilfovi törvényszék most a legnagyobb hitelezők kérésére, ezek között szerepel elsősorban a Banca Nationala, hozzájárult anhoz, hogy egyelőre 3-5 évi időtartamra a fizetésektelen bank újra megkezdje a működését. A bank ügyeit egy végrehajtóbizottság intézi, amelynek élén Eftimie Antonescu áll. A végrehajtóbizottságnak jogában áll maximálisan 300 ezer lejig menő bankhiteltranszaktiókat lebonyolítani. Ennél nagyobb bankügyletet csak a törvényszék külön hozzájárulásával vihet keresztül.

A valódi eredeti hollandiai

Alberdingk-féle
lenolajkence

békebeli minőségben az erdélyi és bánáti képviselőnél:

Egyesült Lakk- és Festékgár
és Keresk. R. T.

Timişoara, I. Str. Mărăşeşti 9.
ismét kapható.

PRINCIAR-szálloda

BUKAREST, Boulevard Elisabeta
Teljesen átalakítva. — Svájci vezetőség alatt. — Meleg, hidegvíz minden szobában. — Központi fűtés. — Lift. — Olcsó árak!

„GALLIA”
SELYMEK

BUKAREST, STRADA BĂRAŢIEI 2. I. emelet
PIAŢA SFT. GHEORGHE — Bejárat a folyosón.

Hírek

Töröm a fejemet

LOVERSENY BRASSÓBAN

Plakátot néz s szól barátom:
Ugratás is lesz, úgy látom!
Nézd — feleltem — még vilás
Való ez, vagy ugratás?!

SZONDA-MONDA

Megszűnt hát végre a monda
Mert végsőt rugott a szonda!
S miben áll halála volna?
A gáz magát elgázolta!

A SZATMARI „FEKETE KEZ”

A szatmári nihilista...
Kiderült, hogy talmudista
Magsugom, hogy higgyük is el
A huncut huncutkát üselt!

NEMES FERENC

A KIRÁLY ÉS JORGA MINISZTEREL-
K MAGAS KITUNTETEST KAPJAK
MED ZOGU ALBAN KIRÁLYTÓL. BUKA-
ból jelentik: Tegnap délelőtti háromtagu
küldöttség érkezett Színájába, mely a
után folyamán a Peles-kastélyban áttá-
a Károly királynak az Ahmed Zogu al-
uralkodó által felajánlott „Skandem-
nyakláncot, a legmagasabb állán ki-
tűntést, Jorga miniszterelnök ugyanezen
kisebb láncát kapta meg. A szokásos
mondiák után a király uzonnára hívta
a küldöttség tagjait.

SZABADLÁBRA HELYEZTEK A KAR-
VI KÖZBIRTOKOSSÁGI HAJSA-
IK ALDOZATAT. Csikszeredai tudosi-
jelentik: A csikszeredai közbirtokosság-
állítólag elkövetett visszaélések miatt le-
börtört Potoczky Pál felelősségét pénte-
tárgyalta le a marosvásárhelyi ítélőtá-
A bíróság rövid tárgyalás után elrendelte
Potoczky szabadlábra helyezését. — A tábla
irati rendelkezésére Potoczkyt 2 és fél ha-
vizsgálati fogság után pénteken délután
badlábra helyezték.

ÜZLETI UTON VAN A SZOKESSEL
ANUSITOTT MAROSVÁSÁRHELYI KE-
SKEDŐ. Marosvásárhelyről jelentik: Fo-
hó 16-iki számunkban közöltük, hogy
amon Bélának, egy állampolgársági ügy-
kapcsolatban, hirtelen nyoma veszett. A
fő feltevése az adott okot, hogy Sala-
tényleg elutazott, de később kiderült,
y üzleti ügyeinek elintézése végett távo-
el. Az ügyészség egyébként a vele szem-
i vesztegetés vádját elejtette s az eljárást
kereskedő elutazása napján, folyó hó 14-én
is szüntette.

SZAZ LUPENYI MUNKANÉLKÜLIT
DEGELT MEG SOCOLESCU MERNÖK.
KUVÓJE ALKALMABÓL. Dévai tudós-
ik jelentik: Szeptember 18-án tartotta eskü-
ét Socolescu, a lupényi villamosművek
nöke. Ez a nap sokáig emlékeztetés lesz a
napok és évek óta nélkülözött lupényi mun-
nékültek számára. — Socolescu mérnök
anis nem hívott az esküvőjére. Fényes
edégsereget, hanem száz munkanélküli bá-
szi invitált meg az ünnepségre. Kicsit
atlan, de mindenesetre megható látvány
amint a meghívott munkanélküliek he-
foglaltak a Pischl-féle vendéglőben fel-
tett asztalok mellett, ahol boldogságtól
ogó szemmel fogyasztották el a nászla-
a fogásait és jóllaktak, ki tudja mióta
rör. Socolescu mérnök a munkanélkülie-
kívül megvendégelte a villamosmű 70 al-
azottját is.

BRASSÓI ORVOSI HIR. Jekelius Al-
dr. főorvos átköltözött és rendelt napon-
lélelőtti 10—12 és délután 3—5-ig. Str. Voi-
ul Mihai (Kolostor-utca) 5. szám alatt (e)

Kiss Zoltán

elsikkasztotta a bírák fizetését és a szakértőkként kirendelt bank-igazgatók honoráriumát

Bucsulevél egy kávéháztulajdonoshoz, aki egy rovincsolás alkal-
mával kisegítette bajából a sikkasztó irodaigazgatót

Brassó, szeptember -19.

Kiss Zoltán brassói törvényszéki iroda-
igazgató szenzációs gyilkosságáról újabb
adatok kerültek felszínre.

A Cenk alatti sötétben heverő holt-
test mellett a revolveren kívül még egy
borotvát, s egy hurokká font pórászsíjat
is találtak, ami arra vall, hogy a halálba
menekült irodaigazgató az öngyilkosság
többféle nemét vette tervbe, míg végre a
revolverben állapodott meg.

Kiss Zoltán valamikor gazdag ember
volt. Felesége révén ezer holdas birtoka
volt, melyből a kisajátítás után mind-
össze százötven hold maradt meg, de a
kártyás ember ezt a birtokot is eljá-
szotta. Hasonló sors érte a két házár-
t kapott pénzeket is, melyek szintén ha-
zárdjáték útján usztak el. A szerencsét-
len ember hitvese, aki ekként teljesen
tönkrement, s most már csak kis nyug-
díjára lesz utalva, hónapok óta súlyos
beteg, s állapotára a bekövetkezett ka-
tasztrófa végzetes hatással lehet.

A felettes hatóságnak teljes bizalmát
élvező törvényszéki irodaigazgató, mint
megirtuk, a hivatalos pénzek elsikkasztá-
sa révén törekedett állandó kártya és
színajai játékbankbeli veszteségeit pó-
tolni. Többek közt elsikkasztotta azt a

240 ezer lejt is, amit a brassói Népbank
részvénytársaságnál ama három bank-
igazgató tiszteletdíja gyanánt deponáltak
akiknek a kényszerregezéséket kéri
bank finanszírozni kellett volna mint szak-
értőknek felülvizsgálniok. Ebből az ösz-
szegből legutóbb százezer lejt vett ki és
ezzel egyenesen Színájába utazott, s mi-
után e jelentős összeg is eluszt, hatá-
rozta el magát az öngyilkosságra. A sik-
kasztások során elkezdte Kiss Zoltán azt
a 43 ezer lejt is, mely törvényszéki bírák
havi illetménye volt.

Az irodaigazgató öngyilkossága alkal-
mából ma a törvényszéken kihallgattak
egy brassói ismert vállalkozót és kávé-
háztulajdonost is, akihez az öngyilkos
Kiss Zoltán bucsulevelet intézett s aki
Kiss Zoltánt egy alkalommal, mikor az
iroda pénztárát rovincsolták, nagyobb
összeggel segítette ki, hogy a súlyos
konkvenciáktól megmentse. Ilyen se-
gítséget kért tőle a legutóbbi krízis al-
kalmával is, de az illető ekkor már nem
volt hajlandó nagyobb összeget rendel-
kezésére bocsátani. A kihallgatott kávé-
háztulajdonost ama házárdjátékok ügyé-
ben is megkérdezték, melyek állítólag az
ő társaságában és kávéházában időnként
folytak, s melyek során szenvedett állí-
tólag Kiss Zoltán tetemes veszteségeket.

— AZ UJABB „VÖRÖSNAP”: NOVEM-
BER 7. Moszkvából jelentik: A kommunista
internacionálé utasította az összes pártser-
vezeteket, hogy november 7-én minden or-
szágban tüntetést rendezzenek. A pártoknak,
— mondja a felhívás, — a rendőri tilalmak
ellenére kötelességük gyűléseket és tünteté-
seket rendezni, a „pörös köztársaság példé-
mére” jelszóval. Különösen azokban az álla-
mokban kell heves tüntetéseknek történnie,
ahol a munkanélküliség növekedőben van,
így Németországban, Angliában és az Egye-
sült Államokban.

ALFONZ SOHASEM LÉP-
HET TÖBBÉ SPANYOLOR-
SZAG FÖLDJÉRE. Madridból
jelentik: A felelősségrevonó bi-
zottság egyik tagja kijelentet-
te, hogy a bizottság tisztázta
Primo de Rivera államcsínyjé-
nek ügyében Alfonz szerepét.
A királlyal szemben hazaárul-
lás címen emeltek vádat, ennek
jelentősége azonban csak elméleti jellegű,
mert a trónfosztással és száműzetéssel meg-
történt a megtörles. Valószínű, hogy a bi-
zottság döntése folytán, a király és családja
sahasem léphet többé Spanyolország föld-
jére.

— FOGLALT VOLNA, — HA LETT VOL-
NA MIT. Aradi tudósítónk jelenti: A nagy-
váradi pénzügyigazgatóság megkeresésére a
nagyváradi törvényszék ügyészsége átiratban
arra kérte az aradi ügyészséget, hogy a vég-
rehajtói hivatal útján rendelje el a foglálást
az aradi Weisz és Haasz szállítási vállalat
ellen, amelyet feketeszesz ügyek miatt más-
félmilliárd lej bírsággal sújtottak. A cég tu-
riillik Nagyvárad és Arad között bonyolított
le teheráru forgalmat s amikor a Triton-
szeszgyár ellen megindult a vizsgálat a feke-
teszesz üzemek leleplezésére, a Weisz és
Haasz cégnél is kutatást rendeztek. A vizs-
gálat eredménye volt aztán a horrorális ösz-
szegű bírság kiróvása. Az aradi ügyészség
utasítására Severeanu főportárel még pénte-
ken délután megjelent a cég irodájában, a
foglalást azonban nem tudta végrehajtani,
mert, amint jelentése megállapítja, a szállí-
tási vállalatnak semmi lefoglalható vagyona
nincsen.

— AZ O. M. P. BUKAREST VÁROSI TA-
GOZATÁNAK KÖZLEMÉNYEL. Tudomására
hozzuk magyar testvéreinknek, hogy a szo-
kásos vasárnap délelőtti összejöveteleinket

Koppány János főtitkár vezetése alatt párt-
helyiségünkben (Str. Transilvania 6. sz. 1.
em.) újból megkezdjük. Nevezett főtitkár
minden vasárnap délelőtti 10—1 órák között
rendelkezésre áll mindenkinél. Felhívjuk
mindazon tagokat, akiknek háborúelőtti bi-
zosítása van, hogy azoknak esetleges revalo-
rizálása érdekében kötvényeikkel haladéktal-
anul jelentkezzenek főtitkárunknál. Kérjük
szervezési szakosztályunk alelnökeit, hogy
szervezési munkájukról írásos jelentésüket
szíveskedjenek folyó hó végéig főtitkárunk-
hoz juttatni. Kérjük munkaadó tagjainkat,
hogy minden munkaalkalom és lehetőségről
haladéktalanul szíveskedjenek bennünket ér-
tesíteni. — Elnökség. (b)

— HUSZONÖT SZÁZALEKKAL EMELIK
A MAGYAR ÁLLAMI ILLETÉKEKET. Bu-
dapestről jelentik: A 53-as bizottság tegnap
tartott ülésén elfogadta az állami illetékek
huszonöt százalékos emelésére vonatkozó elő-
terjesztést. Eszerint a postai szállítólevelek
illetékét egy fillérről tízre, a fuvarlevelek il-
letékét két fillérről harmincra, illetve nvoles
fillérről egy pengő ötven fillérré emelik. A
kormány ezekből az emelésekből hét és fél-
millió pengő többletbevételt remél.

↑ ORSZAGOS TENNISBAJNOKSÁG BU-
KARESTBEN. Bukarestből jelentik: Lányha
érdeklődés mellett kezdődött meg pénteken
Bukarestben az országos tenniszbajnokság.
Az ismertebb bajnokjelöltek közül az első
fordulóban Bunea győzött Segall ellen 6:3,
6:4 arányban. — Nagy érdeklődés előzi meg
a nagyváradi Zisovits Lenke mérkőzését, aki
egy igen tehetséges hölgy-játékossl Unani-
annal fogja összemérni erejét az első fordú-
lóban.

★ „DAS FLÖTENKONZERT VON SANS-
SOUCE.” Beszélőfilm-premier a brassói Astra
mozgóban. Mondhatjuk, hogy a film, nem-
csak az Ufa filmgyár legjobban sikerült fil-
meinek egyike, hanem a világprodukció
szempontjából is elsőrangú. Nagy Frigyes
korának, az akkori bájos rokokó udvari élet-
nek csodás dokumentuma ez a kép. A ren-
dező mindenütt nagy eszközökkel dolgozik,
hatalmas tömegjelenetekkel, gyönyörű felvé-
telekkel, a potsdami kastélyból és környéké-
ből, a film technikájában és felvételeiben
egyaránt elsőrangú. A szereplők végig kitű-
nőek. Otto Gebühr, aki már régebbi filmjei-
ben is utólréheletlenül alakította a nagy po-
resz királyt, önmagát is felülmúlja, legújabb
alakításában. Renate Müllernek olyan szere-
pet ad ez a film, amelyben újból és újból

csodálatba ejti a nézőt, bájjával és játéka-
val. Rehmann, az órnagy szerepében, alakjá-
val, játékaival és hangjával elsőrangú ad.
Az Ufa eme remeke, a kitűnő kísérő zene
a brassói közönséget is magával ragadja és
mindenben igazolta a film nagy hírét.

★ ELVESZETT 3 kulcs karikán, Brassó-
ban, a Bukovina vendéglőtől a Malom-utcán
végig vezető uton. Kértek a megtalált tár-
gyat e lap brassói kiadójában leadni. (e)

— ÖNGYILKOS LEHET EGY DIÁK BUKA-
RESTBEN. Tudósítónk jelenti: Az itteni ka-
tonai iskolában tegnap agyonlőtte magát egy
Ungureanu nevű növendék. A diák akkor
követte el tettét, amikor egyedül maradt a
hálóteremben. Öngyilkosságának oka ismeret-
len.

— IDŐJÁRASJELENTÉS. Budapestről táv-
iratozzák: A budapesti meteorológiai intézet
jelentése szerint az időjárásban lényegesebb
változás nem várható. Továbbra is enyhe,
kissé felhős idő várható, helyenként kevés
csapadékkal.

STAHREMBERG
HERCEG ELLEN MEG-
ZUNTETTEK AZ EL-
ARAST. Bécsből jelen-
ik: A szombat éjszaka
negyikérelt Heimwehr-
uccs leszerelése után
örizetbe vett Stahrem-
berg herceg, a Heim-
wehr főparancsnoka el-
len indított vizsgálat vé-
get el, s annak eredményeképpen az eljárást
megszüntették. Stahremberg herceg már el is
hagyta a fogházat.

— OKTÓBER ELSEJÉTŐL MÁR A KE-
LETEURÓPAI IDŐSZÁMITÁS SZERINT
KÖZLEKEDNEK A CFR SZERELVÉNYEL.
Bukarestből jelentik: Október elsején életbe-
lép a CFR téli menetrendje, mely ezuttal
igen sok változást hoz magával. Eltekintve
sok beszüntő járatról, igen fontos újítás az,
hogy különösen vásári napokon harnadosz-
tályu személykocsikat csatolnak majd a te-
hervonatokhoz, a forgalom simább lebonyoli-
tása céljából. A téli menetrendet a CFR igaz-
gatósága már a keleteurópai, vagyis a ha-
gyományos romániai időszámítás szerint ál-
lapította meg. Ez a keleteurópai időszámítás
a szeptember 30-ról október 1-re virradó éj-
szaka lép életbe. A vasútiigazgatóság utasítot-
ta az összes állomásfőnököket, hogy ez éjszaka,
a zavarok kikerülése céljából, maguk
lássák el a szolgálatot.

— SZOLGALATOS GYÓGYSZERTÁRAK.
Szeptember hó 19-től október hó 5-ig a déli,
éjjeli és vasárnapi szolgálatot a „Fehér tem-
plom”-hoz címzett gyógyszerértár, Kolostor-ut-
ca 8. szám alatt és a „Fekete torony”-hoz
címzett gyógyszerértár, Kut-utca 43. szám alatt
látják el.

— 21 MILLIÁRD 549 MILLIÓ LEJ A
BANKJEGYFORGALOM. Bukarestből je-
lentik: A Nemzeti Bank legújabb kimutatása
szerint Románia bankjegyforgalma 21 mil-
liárd 549 millió lej. A visszleszámitolt váltó-
tárca 11 milliárd 424 millió. A bankjegyfór-
galomban, az előző heti kimutatással szemben
növekedés, a visszleszámitolásban pedig csök-
kenés mutatkozik.

— DOLGOZIK A PÉNZÜGYMINISZTE-
RIUM. Bukarestből jelentik: Tegnap össze-
ült a pénzügyminisztériumban az a bizott-
ság, amely a luxus és forgalmazó alá eső
iparcikkek közéértékét állapítja meg. A bi-
zottság munkája több napig fog tartani. Az
új közéértékeket október elsejével fogják
életbeléptetni.

— KÖRHÁZI ORVOSOK ÉS ÁPOLÓNÖK.
AKIK NEM KAPNAK FIZETÉST. Marosvá-
sárhelyről jelentik: Az itteni kórházhoz rend-
kívül furcsa, de egyúttal jellemző rnéndet
érkezett. Azt közlik benne Bukarestből, hogy
a kórházi orvosok és ápolónők négy hénapon
át nem fogják megkapni a fizetésüket, mert
az állami bevételek igen lassan folynak be a
az államkassza üres. Az év elején már szin-
tén megtörtént, hogy a kórház személtvete
csak hónapok múlva kapta meg elmaradt fi-
zetését.

— ÉGŐ GYERTYÁVAL FELGYJTOTT
ISTÁLLÓ. Marosvásárhelyről jelentik: Dum-
brava községben Harpa Jacob gazda felesége
égő gyertyával ment be az istállóba, s a
gyertya lángjától tüzet fogott az ott felhal-
mozott széná. Az istálló és a mellette levő
csűr teljesen leégett. A kár 80 ezer lej, mely
biztosítás útján megtérül. Harpáné idejeko-
rán kimenekült az égő istállóból.

— ADOMÁNY A SZEGÉNY ISKOLÁS
GYERMEKEK RÉSZÉRE. Jeannette Pöschl
urnő, Pollak ezredes nővére, abból az alka-
lomból, hogy Budapestről Bécsbe történt ita-
zásakor, — lekésés következtében, — szoren-
csésen elkerülte a bía-torbágyi katasztrófát,
a B. L. útján 500 lejt adományozott brassói
magyar iskolás gyermekeknek, s 500—500 lejt
a német és román szegény tanulóknak.

Fürdőszoba-
berendezési cikkek, gáz és for-
csővek állandóan raktáron.
„Armatura” r. r. t. Fiók cégnél
Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

PIANO
azonnalra kiadó.
Cím a „SAXONIA” hirdetési iro-
dában, Brassó, Kolostor-utca.

Telefon 145 **Redoute Mozzó** BRASSÓ

Ma, szombaton és holnap vasárnap hatalmas siker mellett bemutatott

„Egy íesi két lélek”

című világhíres film, melyben Fritz Kortner igaz, mély és emberi művészetét csillog-
tatja meg Partnerel: Nagy Kató és Heinrich George.

Előzőleg: HetiHíradó, Micky Maus.

VASÁRNAP D. E.
11 ÓRAKOR MATINÉ **„MONTECARLO”**
Főszerepben a világ legjobb hangú primadonnája: Jeanette Mac Donald.

Műhelynek,
vagy raktárnak alkalmas 16×6 m. nagy-
ságu világos helyiség november 1-ére,
vagy későbbre kiadó. Cím megtudható a „SAXO-
NIA” hirdetési irodánál, Brassó, Kolostor-utca.

VÉCSEY ZOLTÁN:

A SIROVÁROS

— A has teltsége, májtájéki fájdalom, emésztési nehézségek, gyomorbeli hurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértőlulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel, különösen ült életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— ADEVAI TÖRVÉNYSZÉK FELMONTATTA A HIVATALOS TITOK ELARULÁSAVAL MEGVADOLT POP MIHÁLY VÁRMEGYEI IRODAIGAZGATÓT. Dáváról jelentik: Hivatalos titok elárulása vádjával ültették Pop Mihály irodaigazgatót a vádlottak padjára, azért, mert a B. L. munkatársának kiszolgáltatta a harói és pusztakaláni csendőrsőknél azon jelentéseit, amelyekben az ottani közhangulatról és korcsmai politikai viszonyokról tették jelentést és ezeket a jelentéseket lapunkban le is közzeltük. A kérdéses csendőrségi jelentéseket Pop irodaigazgató nyugodtan és az általános gyakorlatnak megfelelően szolgáltatta ki lapunk munkatársának, s ezt tehette azért is, mer hisz azok nem voltak „bizalmas” jellegű felirással ellátva. A mai napon megtartott tárgyalás iránt, Pop irodaigazgató rokonszenves szemlélyére való tekintettel is, nagyobb érdeklődés nyilvánult meg. A tárgyalást Josán elnök személyesen vezette le. A vádlott beismerte, miszerint a kérdéses jelentéseket ő maga adta át lapunk munkatársának, azonban kihangsúlyozta, hogy állandó gyakorlat az, miszerint az iktatón átment napi jelentéseket a saját megbízottainak rendelkezésére szokták bocsátani. Munkatársunk és a kihallgatott többi tanu mind megerősítették e vallomást, mire a törvényszék Pop irodaigazgatót felmentette, mely felmentés ítéletben az ügyész is megnyugodott és így az jogerőssé is vált.

★ FOGORVOSI HIR. Dr. med. Weiss Richard Ottó, fog- és szájbetegségek szakorvosa, rendel. Brassó, Kapu-utca 25. (51) sz. 9-12 és 3-5-ig. (e b)

— A BRASSÓI RENDŐRSÉG HIREI. A brassói rendőrség letartóztatta Danciu Joan, Sarlea Joan és Muresanu Vasile nevű egyéneket, akik Földvárán többrendbeli lopást követtek el. — Benyaszki Berta udvarhelymegyei nő, aki ellen számosan tettek lopás miatt feljelentést, ugyancsak letartóztatta a rendőrség.

— JELENTKEZNI KELL A TARTÓZKODÁSI ENGEDÉLYÉKÉRT. A brassói rendőrség felszólítja azokat, akik tartózkodási engedélyük meghosszabbítását kérték és azért még nem jelentkeztek, hogy okmányukat a legközelebbi időben belül váltsák ki.

— HATÓSÁGI ZAR ALÁ VETÉK A TEMESVÁRI AREA DISZNÓHIZLALDAT. Temesvári tudósítónk jelenti: A temesvári hatóságok bünvádi eljárás indítottak az Area disznóhizlalda vezetői ellen s egyúttal a telepet zár alá is vették. A szigorú hatósági intézkedés oka az, hogy az Area beteg állatokat vágattatott le és azoknak húsát hozta forgalomba.

— KÜLÖNÖS CICERONE. Egy amerikai újságban vállalkozik valaki rá, hogy az ajánlókat Angliába viszi, ahol bevezeti őket az irodalom és művészet nagyjainak lakásába. A hirdetés beiktatója azt állítja, hogy személyesen ismeri ezeket a kiválóságokat, részben pedig ajánlólevelei vannak hozzájuk. Tiszteletdíjként csak az utiköltségeinek a megtérítését kéri. Az irodalom és művészet kiválóságai ugyan csak szép időknél néznek elébe, ha a vállalkozás sikerül és ha ez a példa követőkre talál.

— FÖRIS ELLEN KIADTAK A LETARTÓZTATÁSI VÉGZEST. Bukarestből jelentik: A néhány nappal ezelőtt elfogott Föris István ellen ma adta ki Stancu vizsgálóbíró a letartóztatási végzést. A vádirat szerint Föris volt a Moszkvában székelő harmadik Internacionálé romániai megbízottja. A vizsgálóbíró ma akarta részletesen kihallgatni Förist, aki azonban nem volt hajlandó felelni és minden felvilágosítást megtagadott.

— TOVÁBBRA IS LETARTÓZTATÁSBAN MARADNAK A BUZAUÍ CSALÁDI RÉMDRÁMA HÖSEI. Bukarestből jelentik: A bukaresti ítélőtábla ma tárgyalta a buzauí családi dráma vádlottainak felelősségi tárgyalását. Annak idején részletesen írtunk arról a megdöbbentő körülmények között lefolyt családi drámáról, mely heteken keresztül izgatta a regáti közvéleményt. Lopuscu duszgázad buzauí földbirtokost ismeretlen tettesek három revolverlövéllyel, alvás közben megölték. A buzauí vizsgálóbíró a gyilkossággal az áldozat feleségét és fiatal leányát gyanúsítja. A bukaresti tábla előtt megtartott felelősségi tárgyaláson a bíróság az özvegy és leánya további fogvatartását határozta el.

— ÖRMESTEREKKÉ DEGRADÁLJAK A TARTALÉKOS TISZTEKET, HA NEM JELENTKEZNEK. Bukarestből jelentik: A hadügyminisztériumban új törvényjavaslaton dolgoznak, mely súlyos büntetést helyez kilátásba az olyan tartalékos tisztek számára, akik a szokásos évi jelentkezést elmulasztották. A tervezet szerint, ha egy tartalékos tisztséget három szokásos évi jelentkezést elmulasztja, elveszti tartalékos tiszti rangját, örmesterré degradálódik és büntetésekként két évig egyaránt részt kell vennie az ősi hadgyakorlatokon.

Várkonyi altábornagy ur, a tépáncsnok, most végzi szokásos déli sétáját a korzón és keményen legorombit egy hadapródot, aki nem tisztelgett eléggé forisfőrnészir.

Végh Pista nézi a várost. Csak a házak élesen kirajzolt vonalait látja a közeli horizonton, de nem ismeri a bennük lakókat. Még nincs semmi közössége a város életével, amelybe most tért vissza a határról. A tulsó parton sötét árnyak hófelér karjai nyultak feléje. Oh, ezek az ujjak hosszú, hegyes karmokban végződtek és már érezte a szíven erős szorításukat.

Most még nem sejtette, hogy is sejtethet volna, hogy a jövője ehhez a városhoz tapad, amelyhez csupán a gyermekkor édes emlékei fűzték.

Ezeknek az emlékeknek áldozott most. Akihez először visszatért, egy aranyzóke leánya karcsu alakja volt.

II. A lábadozók osztályára került, ahol már vidám volt az élet, megszűntek a jajok és sóhajok, járta a kártya és a dévaj tréfa. Ruszkay ügyvéd ur volt a tréfák nagymestere s ő volt a kártyacsaták hőse is. Kérlelhetetlen biztossággal fosztotta ki áldozatait és mindenkit adósává tett.

— Majd behajtom rajtatok, amikor a győztes háború áldásait a legjobban élvezitek.

Fanatikusán optimista volt és minden ellenvéleményt felfellegelt.

— Nem tőrek semmiféle defetizmust ebben a szobában, hajtogatta. — Akinek más véleménye van, lojtsa magába. Hinni kell, mert a hit hegyeket mozdit.

A fiuk tényleg derűs szemmel nézték az életet, hittek, bíztak, tervezgettek és az új élet légvárát építették. Csak egy szerencsétlen volt közöttük, Pattonay, a gyermekarcu hadnagy. Akarobbanás alkalmával mindkét szeme világát elvesztette. Ott ült a szerencsétlen naphosszat az ablak mellett és üres szemgödrivel, amelyeket fekete papaszem takart, az utcára meredt, amelynek csak zaját hallotta, de ezernyi színt, lüktető életét nem élvezhette. Társai kegyének volt kiszolgáltatva, ezek olvastak fel neki újságot, regényeket, s a vak ember belső szemekkel látott, elmosódó körvonalakban tetszett fel egy-egy regényalak, új arcokat formált a rég látottakból, s riadva idézte vissza ismerőseinek már-már az örök feledés ködébe vésző vonásait. Ebből a pár emlékalakból kell élnie ezután örökké s féltő gondallal őrizi őket. Ha valaki új embert megismer, a hangja emlékezteti valakire és annak az arcát applikálja az ismeretlenre, a soba meg nem ismerhetőre.

— Te, Végh Pista, ugyan mond csak, milyen is ez a Sárika?

— No, olyan közepmagas, van vagy százhatvan. Vékony a termete, tudod, nagyon karcsu és szép a lába. Formás. A haját hátul kis kontyban tűzi össze.

— Ugy-e, szőke?

— Nem bizony. Hollófeke a haja, de nagyon jól áll a hófehér arcához.

— A szeme?

— Fekete. Örvénylő fekete.

— Te, Pista, volt egy kis ismerősöm Miskolcon. A Merhaut Piri. Annak volt olyan hollófeke a haja és örvénylő fekete szeme. A hangja pedig egészen olyan, mint a Sárié. Nincs egy kis szemölcs a Sári állán?

— Nincs fiam. Sima a bőre, mint a patyolat.

— Kár. A Piri állán volt egy édes kis szemölcs. Olyan jól állt neki, amikor nevetett, a szemölcs kissé felszaladt, bájos volt az a gyerek nagyon... Hjah... Már a jegyesemnek tekintették, a mama már mindent tudott és nagyon örült a dolognak. Pirinek is kedve volt a falusi élethez. Megnézték a kastélyt, a birtokot és az én öregeim is szívesen látták a Pirit... Levette a papaszemét s zsebkendőjével odakapott a szeméhez.

— Két héttel ezelőtt mesélte a Vadnay Feri, hogy Piri férjhez ment. Egy diós-győri mérnök vette el.

Ott ült az ablaknál és tartalmat keresett elvesztett életébe. Néhány napja felvillanyozódott a kedélye. Egy fiatal káplán látogatott be könyörületből hozzá s beszélgetés közben egyszer meglepett, hogy szenvedélyesen sakkozik. A vak hadnagyot mintha villám járta volna át.

— Próbáljunk meg, főtisztelendő uram egy pártit.

A pap elcsodálkozott.

— Egy játszma sakkot?

— Igen, próbáljunk meg. Hiszen vannak jó sakkozók, akik a tábla megtekintése nélkül is kiválóan játszanak. Némelyik több játszmat is elvezet egyszerre vakon. Egy kis memnotechnikai készség az egész. Én ugyan még nem próbálkoztam vele, de azt mondják, hogy jó sakkozó voltam. Talán menni fog így is — és szerényen elmosolyodott.

Előkerítették a sakkasztalt s a fiuk körülültek az asztalt, hogy tanui legyenek a különös mérkőzésnek. Pattonay az ablaknál maradt karosszékeben és onnan diktálta lépéseit. A káplán erős ellenfélnek bizonyult, a játszma igen nehéz volt és sok bonyodalmat rejtett. A hadnagynak eleinte nehezen ment a dolog, egy-egy lépésnél percekig gondolkodott, halántékán kiadagadtak az erek a nagy erőfeszítéstől. Egyszerre csak felragyogott az arca.

— Bátya há háromról há nyolcra és... és három lépéses matt.

Tényleg úgy volt. Ellenfele a gyilkos sakkra csak királylépéssel válaszolhatott, a királynak oda kellett hagynia biztos fedezékét, a világos futár és huszár keresztútjába került és ép bórrel nem szabadulhatott.

A csodának hamarosan az egész kórházban híre ment s Lajos bácsi ebéd utáni fekete közből büszkén hivalkodott el a polgári kaszinó tagjainak az ő sakk-mesterével, aki vakon jobbnak bizonyul a legerősebb sakkozónál. Ő maga hajtott fel sakkozó ismerőseit, egymásután hozott új és új partnereket és ettől kezdve a látogatási időben heves sakkcsaták zaja verte fel a lábadozó szobát.

A káplánt azonban Ruszkay végleg elűldözte, mert az irodában megtudott valami jó esetet, amiből természetesen rögtön tőkét kovácsolt, kiszínezte és aztán nagy gaudiummal feltárlta a fiuknak.

— Az történt, hogy a káplánt este tizenegy óra tájban, amikor már ágyában olvasgatott, telefonon a kórházba hívták, hogy egy tetanuszost a halottak szentségével ellásson. Gyorsan magára kapta a reverendát, magához vette a szent olajat és a kórházba sietett. Benyitott az irodába, ahol az inspekciós örmester az asztal felett bóbiskolt.

— Tetanuszos beteghez hívtak.

— Második emelet, harmincegy.

A káplán felrohant a második emeletre s benyitott a harmincegyesbe. A formálisan átható szaga egyszerre könnyeket facsart a szeméből, mintha marok tormát szorítottak volna az orra alá.

A többi Ruszkay így mondta el:

— Ott fetrengett a tetanuszos az ágyán, már a végét járta, oda volt szegény, a görcs teljesen összehúzta. Odasietett a mi káplánunk a beteghez s keresztet rajzolt a homlokára. Láttatok volna, hogyan vicorgott a papra, akinek tehetetlenül ki volt szolgáltatva. Milyen rémület tükröződött szemeiben, amikor az olaj a homlokához ért. A káplán aztán lement az irodába, hogy bejegyezze az esetet. Felnyitja a naplót, kikeresi a rubrikát, második emelet harmincegy s be akarja jegyezni a dolgot. Be ám, csak hogy ott már ki van töltve a rubrika: Westen Manó, a zsidó rabbi neve ékeskedik a rovatban. Megelőzött Moskovics, gondolhatta káplánunk. Nosza, gyorsan megnézi a páciens nevét: Rosenbluth Izidor, minkhácsi tizenegyes köztit. Riadtan szól az inspekciósához:

— Hová küldött engem, maga szerencsétlen?

— Hát nem a tetanuszost tetszett kérdezni.

— Hiszen ez zsidó.

— Tyűh, akkor a másik lesz. Első emelet negyvenkettő.

— Rohan fel a mi papunk az első emeletre. Csak hogy már elkészt. A testét fehér lepel borította. A beteg kisenvedett.

— Képzelték, milyen volt annak a szerencsétlen zsidónak az utolsó pillanata. Akarata ellenére keresztelték meg szegényt.

Igy történt-e, nem-e, senki sem tudta, de Ruszkay indiszkrecióját megtudta a káplán és azóta elmaradt. Más kórházba helyeztette magát.

Pistát nagy üdvözléssel fogadta a gárda, amikor első kimenőjéről visszatért. Ruszkay beszédrel üdvözölte s nem felejtette el megemlíteni a második gyermekkorát, amikor újból járt tanul

az ember. Nem kell csüggedni, ha az első kísérlet nehezen ment, hiszen a csiga is órák alatt ér fel a palánk tetejére.

Jól esett az ebéd és utána még jobban a pihenés. Amikor a látogató orv elkövetkezett, kiült a kis virágos kertbe, amelyben öszi rózsák nyíltak és olvasgatni kezdett. Sárika telepedett melléje.

— Hogy van, Pista? Remélem, már egész jól érzi magát?

— Oh, már nagyon jól, Sárika és ez magának köszönhetem.

Gyengéden megfogta a lány kezét s úgy érezte, hogy a vékony ujjacskák megremegnek lesóványodott, eres kezében. Így ülték ott néhány percig, kéz a kézben s nem szóltak egy szót sem. A fiu arra gondolt, hogy néhány hét múlva és elhagyja a kórházat, itt hagyja újból azt a kedves várost, ki tudja, hová veti a sorsa, talán vissza kell térnie a tízes pokolba, a leány pedig arra, hogy szereti ezt a seznvedő arcú, hullámos hajú fiút, akit ő csalt vissza az életbe, hiszen mindenki feladta, csak ő állotta makacsul a harcot. Először pusztán részvétből, felebaráti szeretetből, aztán valami anyaszkodó érzéssel, majd a gyöngédségből fakadt szerelem meleg és boldogító tudatával.

— De ő ezt nem fogja megtudni sohasem — gondolta és nagy szomorúságot érzett.

III

Másnap együtt mentek a korzóra. Sárikanak több bevásárolni valója akadt és Pista örömmel szegődött melléje. Még koradélelőtti óra volt, a régi ferences templom előtt még nem vonult el a piac s a szegény háziasszonyok kétségbeesetten alkudoztak a falusiakkal, akik alaposan kihasználják a konjunkturát, a város szörnyű éhségét s hallatlan magas árakat követeltek azért a kevéske turóért, vajért, tojásért, amit még piacra hoztak. — Mert alig kellett piacra járniuk, inkább megszokásból tették, hiszen a falvakban keresték fel a termelőket a galiciánerek és összevásárolták minden megmozdíthatót, a városba igyekvő szekereket pedig minden tilalom és ellenőrzés dacára megkinn az országuton, jó kilométernyire a város kapujától megrohmozták s mire az áru piacra került, már csak tízede volt az eredeti szállítmánynak. A maradék keveset pedig méregdrágán adták. Hiába volt minden maximális, hiába voltak kifüggesztve a hatósági árakat kitüntető táblák, a falusi asszony egykedvűen vonogatta vállát.

Uj előfizetők a lapjuk beindításáig megjelenő folytatásokat díjtalanul megkapják.

LEJ. ennyibe kerül Önnek egy komoly konzultáció „Allyon”

jós, ismert professzor médiumnál, aki a minisztérium engedélyével rendelkezik. Az egyetlen Bukarestben.

Konkurrencia nélkül. A legelősebb és legképzettebb jós, aki a titkos udományok diplomájával rendelkezik. Az egyetlen ember, akiben megbízhat. Címe: Capa Grivitei 181. (A Gara de Nord mellett.) Lelevezési útján is konzultálható. Elfogad román, francia, német, olasz, magyar és arab nyelvi leveleket. A vidéki konzultáció díja 200 lej. (egyidejűleg postautalványon beküldendő).

Figyelem!

Allyon professzor 48 autorizációval rendelkezik. Európa és Amerika különböző hatóságaitól. A „Société Magnétique de France”, Páris, levelezőtárgya. Csodákat művel, amelyben pontosan megjelöli és megszába-dítja Önt minden szenvedéstől, lelkibetegségtől, melankóliától, gondjaitól, idegességétől, rossz szokásaitól, csalódott szerelem által okozott szenvedéseitől, féltékenységtől, iszákosságtól, stb.

Akaraterőt, jókedvet, tehetséget ad, elősegíti abban, hogy szerelmet ébresszen, visszaadja házasságában harmóniáját, elősegíti tanulmányában, vizsgáiban, hivatásában, üzleteiben, barátságaiban, pereiben. Elvívja környezetének és felebarátainak tiszteltetését, megszünteti ellenségei által okozott kárait. (varázslat útján okozott hátrányokat). Mindennek sikere lesz, ha meglátogatja, vagy ha ír Allyon professzornak. Ne felejtse el címét.

LELEPLEZTÉK

„a zsidók évezredes
léltveörzött titkát !!“

STAMATE VASILE ur, a leleplező, 500 ezer példányban közli a világgal a megváltó felfedezést

Bukarest, szeptember 19.

...Egy olyan titkot sikerült felfedeznem, amelyet évszázadok óta sűrű homály borított. Ez a nagy és félelmes titok idáig mélyen el volt rejtve. A zsidókon kívül senki sem tudott róla, azok pedig mély-séges óvatossággal őrizték, hogy más pal-lásu ember meg ne tudhassa....

Igy, ezzel a misztikus bevezetéssel kez-dődik az a sűrűn nyomtatott, négy oldal-as röpcédula, mely ma a kezeink közé jutott. A címe: Az évszázadok óta elteme-tett titok.

De adjuk át a szót a mélységes titok felfedezőjének:

— Mennyit dolgoztam, mennyit fára-doztam, míg végre sikerült rájűnnöm ar-ra a misztikus rejtélyre, melyet nemcsak én, hanem mindazok, akik idáig tuda-mást szereztek róla, az élet titkának mon-danak... Mint említettem, a zsidók már évszázadok óta ismerték ezt a titokzatos orákulumot és mint féltve őrzött kincset, adták tovább. Apáról-fiúra szállt a csodá-latos rejtély. A zsidók nagyon ügyesek voltak, még ha meg is leste volna őket valaki, hiába, nem jöhetett volna rá a titok nyitjára. Ügyesek voltak: misztikus ceremóniák közé ágyazták a nagy titkot, könnyeikkel öntözték és csak így sike-rült évszázadokon át megőrizni a maguk számára....

Amikor idáig eljutottunk a röpirat ol-vasásában, — bevalljuk — már benniün-ket is izgatott a nagy és végtelen rej-tély, a könnyekkel öntözött, a ceremóni-ákba ágyazott mélységes titok. De mi-előtt a misztikus orákulum feltáruina, előzőleg még tudnunk kell egyet-mást a felfedezés körülményeiről:

— Amikor a nagy titkot felfedeztem, — írja a röpirat szerzője — rögtön arra gondoltam, hogy ezt az őlembé hullott kincset nem tarthatom meg a magam szá-mára. Úgy éreztem, hogy kötelességem ezt a kincset továbbadni, hogy most már ezentul ne csak a zsidók, hanem min-denki használhassa a maga boldogulására.

Kinyomtatam a titkot kétszázezer példányban és szétküldtem az egész országba.

Elküldtem a falusi papoknak, tanítóknak, jegyzőknek... rengeteg példányt osztottam szét a katonák között és vártam az eredményt. És az eredmény nem is ké-szett. Idáig 5533 köszönő levél érkezett a címemre. Ezeket a leveleket hajlandó va-gyok bárkinek megmutatni, mert hiszen éppen ilyen módon tudom a hitetleneket is meggyőzni. Minden levélben szinte azo-nos szöveg szerint hálálkodnak az emberek hogy a titkom segítségével szinte egyik napról a másikra, boldoggá lettek...

De mi hát a titok?

Mikor fogjuk mi is megtudni a vé-gzetes, könnyes, ceremóniás titkot?

— A köszönő és hálálkodó levelek kö-zött, amelyek garmadával érkeztek a cí-memre, megmutathatom bárkinek a had-sereg-parancsnokság hozzám intézett le-velét. De kaptam levelet a belügyminisz-teriumtól, a hadügyminisztertől és még egy egész sereg hivatalos intézménytől is. Üdvözlét küldenek és köszöntenek a nagy felfedezésemért. Csak hogy rájöttem arra, hogy a kétszáz ezer példányban ki-nyomtatott röpiratom közül nagyon sok gyanus körülmények között elvezett. Oh, — én tudom, honnan fuji a szél. — Biztosan a zsidók voltak azok, akik igye-keztek megakadályozni, hogy a titok ne kerüljön a nagy nyilvánosság elé.

És most, Stamate Vasile ur — mert így hívják a félelmes titok felfedezőjét — he-roikus lépésre szánta el magát.

Újabb háromszáz ezer példányban nyomtatta ki az új megnyilatkozást. Valószínűleg e tömegnyomtatvány egy példánya került el hozzánk is. De most már nagyobb óvatossággal látott a ter-jesztéséhez:

— Azt tettem, hogy értékküldemény-ként adtam postára a röpiratot. Pontosan kiszámítottam, hogy minden falu részére legalább harminc röpirat jusson. Külön-ültem minden falu jegyzője, papja és ta-nítója számára. Sőt még azt is megtettem, hogy kiválasztottam egy falut Neamtu-megyében és én magam mentem házról-házra és adtam át minden gazdának a titkot tartalmazó röpiratot. A falu neve: Filiora. Majd meglátja kérem, hogy ez a falu milyen rohamos virágzásnak fog in-dulni.

És most egészen váratlanul, szinte min-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

— Az, aki előlvassa ezt a röpiratot — folytatja a borzalmas titok felfedezője — ha közeledni érzi a halálos óráját, hibas-sa oda a halálos ágyához a fiát és jól hallható és hangon mondja el Ábrahám áldását. Nem szabad azonban egy dolog-ról elfelejtkezni, hogy az áldásnak csak akkor lesz hatása, ha a haldokló három órával a bekövetkezett halál előtt teszi kezét a fia fejére és mondja el az áldást.

(f. a.)

Nincs tovább. Stamate Vasile ur itt befejezi a röpiratát, miután közli a pon-

den különösebb bevezetés nélkül Stamate ur elárulja a titkot:

— Arról van szó, hogy a biblia egy elrejtett helyén egy ártatlannak látszó történet áll arról, hogy Ábrahám, amikor közeledni érezte a halálát, magához hi-vatta legidősebb fiát és megáldotta. Rá-tette kezét a fia fejére és elmondta az áldást: ...ha pedig megátkoz téged va-laki, úgy az átok vissza fog szállni az át-kozódóra és aki téged megáld — áldott legyen...

Hát ez a nagy titok, amiről idáig csak a zsidók tudtak. És azt is megtudjuk Stamate ur röpiratából, hogy egyedül en-

nek köszönhetik a zsidók, hogy olyan boldogan és zavartalanul élhetnek...

**Ha nagyon
siet is —**
hajának mégis jól,
gondozottan kell kinézni.
Hintse be haját gyengén
SCHWARZKOPF-SZÁRAZ-SHAMPOON-
al, keféje jól át és utána nyomban jól tud fésülni.
A „SCHWARZKOPF-SZÁRAZ-SHAMPOON“
zsírtalanítja a haját és csodálatos fényt ad.

SCHWARZKOPF
SZÁRAZ-SHAMPOON
KÉPVISELET „PHARMAG“, BRASSÓ

.....

tos lakáscímét a köszönő és hálálkodó le-velek beküldése céljából. A megadott cí-men mi is megpróbáltuk felkeresni „pé-gzezes titok“ felfedezőjét. Már hetek óta nem tartózkodik a fővárosban. Eluta-zott, hogy személyesen ellenőrizze a fél millió példányban kinyomtatott „titok“ szétosztását. A gazdasági válság elsodor-parasztjai pedig biztonnyal kapva kapnak Stamate Vasile ur szerencsére ártatlan valágmegváltó felfedezésén.

(f. a.)

.....

kiállítás rendezőségét, mert mégis furcsa dolog lenne, ha egy országos szerveze egy vármegyei testület égisze alatt állna ki a nyilvánosság elé, amikor még a föld-mivelésügyi minisztérium maga sem vin-dikálta magának ezt a patrónusi szere-pet. A kamara kívánságát tehát nem teljesítette a rendezőség, aminek a hatása nem is maradt el.

Két nappal a kiállítás megnyitása előtt vagyis amikor az összes kiadások már megvoltak, a kamara tudomására hozta a rendezőségnek, hogy a megígért 100 ezer lejes szubvenciót nem folyósít-hatja,

mert a kereskedelemügyi minisztérium nem fogadta el a kamara erre vonatkozó felterjesztését.

Ha el is hisszük, hogy csakugyan a mi-nisztérium tiltotta be a marosvásárhelyi kiállítás támogatását, ez a tény méltán kelthetett megütközést gazdakörökben. — Marosmegye gazdaságszadalma évente mil-liókat áldoz a kereskedelmi kamarára, a kamarai illeteket még árveréssel is be-hajhtják rajta és amikor egyszer ki tudja hány évben alkalom nyílik arra, hogy a kereskedelmi kamara, amelyből a gazdák-nak semmi hasznuk nincs, a mezőgazda-sági kulturát támogatja, jön a miniszte-rium és megakadályozza a kamarát, hogy a gazdaságszadalommal szemben fennálló erkölcsi és anyagi kötelezettségének ele-get tehesen.

★

Még egy oka van annak, hogy a ma-rosvásárhelyi kiállítás anyagilag gyenge eredménnyel zárult. A kiállítás egyik leg-főbb része az a nagyszabású tenyészál-latkiallítás lett volna, amelynek megren-dezését a mezőgazdasági kamara vállalta.

Ugyancsak az utolsó pillanatban lefuj-ták az állatkiallítást.

A mezőgazdasági kamara is azt a magya-rázatot adta ennek a különös eljárásnak, hogy a minisztérium nem engedélyezte a kiállításra szánt összeg folyósítását.

Csodálatos dolog ám a véletlen!

Hát nem ugy fest ez a két azonos eset, mintha a kiállítás rendezőségét szándé-kosan begratták volna ígéretekkel, minél nagyobb kiadásokba, azután sorsára hagyták?

.....

**A magyarországi szociálisták a
parlament összehívását sürgetik**

Budapest, szeptember 19.

A szociáldemokrata pártvezetőség és a szociálista parlamenti csoport elhatáro-zta, hogy a kormányhoz feliratot intéz, melyben arra szólítja fel, hogy a súlyos helyzetre való tekintettel hívják össze a parlamentet. Az összehívást kéri ívet a polgári ellenzék tagjaival is aláíratták.

—

Révész Béla

marosvásárhelyi könyvke-reskedő harmincéves üzleti jubileuma

Marosvásárhely, szeptember 19.

Marosvásárhelyi társadalmi köréi most ünneplik Révész Béla harmincéves könyvkereskedői jubileumát, Révész Béla neve szinte egybeforrott a város kulturá-lis életével, nemcsak könyvtüzlete, hanem irodalmi és zenei téren kifejtett lelkes, támogató munkássága révén is. A régi, puritán elveken nevelkedett generáció-hoz tartozik, akit üzleti szolidaritástól és nemes emberi gondolkodásától a konjunk-turák áramlatai sem tudtak eltéríteni. — Ünneplésében osztják az egész erdélyi könyvkereskedői kar, amelynek egyik lebecsültebb tagja.

Telefon 518

„MODERN MOZGÓ“ BRASSO

Ma szombaton, vasárnap premier.

Német éneklő, beszélő vidám filmoperette

Dolly karriért csinál

Főszerepben: Dolly Haas, Oskar Karl-
weiss, Kurt Geron.

MAGYAR FELIRATOK.

Vasárnap d. e.
11-1-ig

MATINÉ

Következő világlágerünk
100%-os német éneklő, beszélőfilm

A fehér barát
(ZWEI MENSCHEN)

RICHARD VOSS
REGÉNYE.

Vasárnap d. e.
10-15-20 lejes
helyárakkal.

Hindu siremlék

Kolozsvári levél

Szabadlábba helyezik a fekete szeszüget letartóztatottjait? — Hatiegan Emil és a Boila-féle alkotmánytervezet — A gyufagyár előzékeny...

Kolozsvár, szeptember 19.

Idestova majdnem egy éve, hogy az erdélyi magyar sajtó kirobantotta a fekete szesz-ügyet. Kétszeresen is kockázatos vállalkozás volt ez, mert egyfelől nagyon befolyásos emberek ellen kellett ugyyszólván megszerezhetetlen bizonyítékokat teremteni, másfelől számos kisebb-ségi ember is bele volt keverve a botrányba és már akkor tartani lehetett attól, hogy a végén a nagy bűnösök kibujnak a büntetőtörvénykönyv paragrafusai alól és az egész fekete szesz-ügyet rákenik a kisemberekre, akik a nagyok szemérménye, sőt terrorizálás nélkül soha sem merték volna áthágni a szesz-törvény paragrafusait.

Az, amitől tartani lehetett, valóban bekövetkezett. A vizsgálat elején letartóztatottak ugyan két pénzügyminiszteri inspektort, Tanasescut és Stanimirt, de még hatalmasabb protektorok ki is szabadították őket. Dunca Gerő vizsgálóbírótól el is vették a megbízatást, abban a pillanatban, amikor dr. Roxin Tivadar bihari képviselő és még három pénzügyminiszteri főtisztviselő letartóztatására készült. Ha ezt meg nem akadályozták, az egész fekete szeszfrontot felgöngyölítette volna a vizsgálat, mert dr. Roxin lett volna az a láncszem, amely az egész hatalmas szervezetet magával ránthatta volna. És éppen nem lehetett dr. Roxint letartóztatni, mert utána az ügyészségre került volna a pénzügyminiszterium urainak fele, több inspektor és jónéhány pénzügyigazgató is, akik évekig tudtak a fekete szeszüzelmekről és hallgattak, eltűntek. Aligha önzetlenül.

De az igazi bűnösök közül még egy sem került az ügyészségre.

Furcsa egy főtárgyalás lesz ebből a fekete szeszügyből, ha ugyan eljut valaha a főtárgyalásig.

HATIEGANU EMIL királyi audienciájáról írnak most sokat a bukaresti lapok, melyek arról akarnak tudni, hogy a volt munkügyi miniszter a nemzetipárt legújabb politikájáról és az autonómista megszólalásokról tájékoztatta az uralkodót.

Alkalmunk volt hosszabb beszélgetést folytatni Hatieganu professzorral éppen Bukarestbe utazása előtt, a kolozsvári pályaudvaron. A beszélgetés során megkérdeztük Hatieganu Emilt, hogy ugyanis, mint vezető erdélyi politikusként és úgyis, mint az egyetem jogi tanárának, mi a véleménye Boila Romulus decentralizációs alkotmánytervezetéről.

— Önnek is az a véleménye, hogy egy kis mértékű decentralizációról van szó benne? — adta meg a feleletet ezzel a viszontkérdéssel Hatieganu professzor, majd jelentős szemjével még hozzátette:

— Pium desideratum. Jámor óhajítás, amelyből talán soha nem lesz semmi. Különben is nem autonómia kell ide, hanem egy erős kéz. Csak a diktatura tudná kivezetni az országot a mai zsákutcából. Ahogyan Jugoszlávia csinálta, vagy Mussolini, de semmiesetre sem úgy, amint Jorga csinálja. Ember legyen ám a talpán, aki ilyen feladatra vállalkozik. Aki bele mer nyulni a politika és a korrupció fékevesztett dzsungeljébe és legyen ereje is, nemcsak bátorsága, közéjük ütni, ha kell.

— Honnan venné ezeket az erőskező embereket, miniszter ur? — kockáztatunk meg egy szkeptikus ellenvetést.

Fizessen elő a BRASSÓI LAPOKRA

hogy mindennap rendszeresen olvashassa az ország legértékesebb és legjobban szerkesztett napilapját és hogy ne mulasszon el egyetlen folytatást sem

Vécsey Zoltán:

A siró város

című gyönyörű regényéből. Uj előfizetők az előfizetési példányunk beindításáig megjelent regényfolytatásokat egyszerre, díjtalanul megkapják.

— Vannak.

Ezzel a határozott és jelentőségteljes szóval fejeződött be a beszélgetés, mert Hatieganu Emil beszállott a fülkéjébe és a következő pillanatban az esti gyors már vitte is Bukarest felé, az audienciára.

★

A gyufagyárnál megint érdekes dolgok vannak. A két vagon gyufa ellopása kezd legendává lenni. Szeretefoszlak. Nincs semmi bizonyíték arra, hogy a gyár legregibb és legjobban fizetett emberei százas gyufacsomagokat csempésztek volna ki a nadrágzebbükben. Bizony ártatlanul hurcolták meg nyolc derék embert. Talán meg akartak szabadulni tőlük — végki-

Jorga miniszterelnök látogatása Marosvásárhelyen

A B. L. leleplező cikkét a hazai fogházviszonyokról, román fordításban, átadják a miniszterelnöknek

Marosvásárhely, szeptember 19

Jorga miniszterelnök vasárnap délelőtt a székely metropolisba érkezik és délután fogadja a hatóságok képviselőit és a különböző küldöttségeket. A nevezetes látogatásnak két körülmény ad különös érdeket. Az egyik, hogy a miniszterelnök személyesen akarja átadni a királyi ki-

elégítés nélkül? Ahogy 150 munkással is megpróbálta a mindenható svéd tröszt?

Sem az egyik, sem a másik nem sikerült. Erre most más módot eszeltek ki a személyzeti létszám apasztására. Minden kérés nélkül megkérdezték mindenkit, hogy nem volna-e kedve kilépni a szolgálatból? Az emberek némán összenéztek, hogy hát ez mit akar jelenteni már megint? A svéd tröszt ilyen előzékeny lett egyszerre, hogy nem azt küldi el, akit neki tetszik, hanem csak barátságosan invitálja az alkalmazottait a kilépésre.

Persze, nem sokan jelentkeztek. Valami 17 ember mindössze. Főleg falusiak, a kiknek otthon van egy kis földjük, tehát nem halnak éhen, viszont az a 25-30 ezer lej, amit végkielégítés címén, de valószínűleg a nyugdíjalapra történt befizetések megváltása fejében kapnak, hat havi részletben (három hónapig a gyártól, ami biztos és három hónapig át a monopóliótól, ami már kevésbé biztos), még jól is fog nekik — adósságtörlesztésre. Különben pedig: előbb-utóbb ugys leépítene őket...

BANYAI ERNŐ.

Zajlik a kenyérbélyeg-front

Asszonyforradalom a pékműhelyben

Marosvásárhely, szeptember 19.

A kenyérbélyeg miatt támadt elkeseredés súlyos incidensekben nyilvánult meg. — Az egyik külvárosi péknél néhány asszony, akik kenyeret vittek sütni, a péket lefogták s addig nem engedték el, míg maguk bélyeg nélkül be nem vetették a kenyeret. Több más külvárosi pékműhelyben verekezés is volt a kenyérbélyeg miatt.

E jelenetek hatása alatt a marosvásárhelyi

pékek ma délelőtt küldöttségileg járultak Costin primár elé és védelmet kértek tőle az inzultusok ellen. Egyébként Jorga miniszterelnöktől is kérni fogják, marosvásárhelyi látogatása alkalmából, hogy sérelmeiket orvosolja s a kenyérbélyeg ügyében találjon ki valamely megoldást. Ugyanez ügyben asszonyok küldöttsége is járul a miniszterelnök elé.

Lázás állapot Angliában

A kormány kétségbeesetten védi a fontot

A hangulat alkalmatlan a választások lebonyolítására

London, szeptember 19

Newyorkban és Hollandiában a kontremin szinte szervezettnek látszó rohamot intéz az angol font ellen. Ez a körülmény arra kényszeríti az angol kormányt, hogy rezerváltságából kilépjen és erőlyes védekező rendszabályokhoz nyuljon.

A ma beérkezett jelentések szerint, csütörtökön félmillió, pénteken egy és háromnegyed millió font értékű aranyat szállítottak Londonból Hollandiába, a font elleni tőzsdemanőverek visszaverésére.

Ugyanakkor nagy szenzációt keltett, hogy az angol bankárok, MacDonalddal folytatott megbeszéléseken azt követelték, hogy a kormány halassza el a választásokat, mert a jelenlegi közhangulat erre nem alkalmas. A nagytőke eme kö-

veteléséhez csatlakoztak a liberálisok is, akik ugylátszik szintén nem sokat várnak az új választásoktól. Érdekes pikantériája az ügynek az, hogy ezzel szemben a konzervatív párt az azonnali választások mellett van, mivel az ő felfogása szerint a halasztás csak arra volna jó, hogy a takarékosági rendszabályok következtében elégedetlen tömegek körében az ellenzékbe vonult munkáspárti képviselők a saját pozíciójukat megerősítsék.

A választások ügyében még nem történt döntés, MacDonalddal az angol nagybankok vezetőinek adott válasza sem ismeretes még. Egyelőre tartja magát az a hír, hogy szeptember 28-ikára mégis kiírják a választásokat. Az angol politika lázas eseményei közepette azonban egyetlen hét is rengeteg meglepetést hozhat.

Súlyos helyzetbe került a Népszövetség pénzügyi bizottsága

Genf, szeptember 19.

Népszövetségi körökben óriási feltűnést keltett az a bejelentés, amely a pénzügyi bizottság ülésén hangzott el. A bizottság elnöke ugyanis bejelentette, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága rendkívül súlyos helyzetbe került. Ha a Népszövetség nem bocsát rendelkezésre megfelelő pénzügyi fedezetet az adminisztrációs kiadások fedezésére, a pénzügyi bi-

zottság — amely már annyi bajbajutott európai országot mentett meg a gyors kölcsönök folyósításával — négy hónapra kénytelen lesz működését beszüntetni.

A gazdasági albizottság ülésén Stucki, Svájc delegátusa leszögezte, hogy az általános európai válság hatása alatt Svájc kivitele is nyugtalanító méretekben csökkent, viszont a munkanélküliség nagy mértékben emelkedett. Ezek a tények ar-

ra kényszerítik Svájc kormányát, hogy eltérjen az eddig helyesnek tartott magatartásától és a munkanélküliség leküzdésére szigorú rendszabályokkal védelmezze meg a belföldi piacot. A svájci kormány azonban így nem a vámennéssel, hanem kontingentálással igyekszik a behozatalt csökkenteni.

Beszámoltunk arról, hogy a macedon egyházak a jugoszlávai elnyomatás ellen petícióval fordultak a Népszövetséghez. A macedon egyházfők panaszaikat pénteken nyújtotta be a Népszövetség főtárgyalójának Ilarion püspök, aki külön is leszögezte, hogy a jugoszláv kormány eltiltotta a kisebbségeknek még az anyanyelvén való imádkozást is.

Curtius német külügyminiszter egyébként pénteken fogadta Apponyi, továbbá Malinov bolgár miniszterelnök és Beclært, van Blockland holland külügyminiszter látogatását.

SCHOBER NYILATKOZATA A VÁMUNIO ELEJTÉSÉRŐL ÉS A PFRIEMER-PUCCSRÓL

Schober osztrák külügyminiszter a külföldi lapok képviselői előtt nyilatkozatot tett. Schober kifejtette, hogy a németekkel tervezett vámunióról való lemondás kedvezően befolyásolta Ausztria helyzetét. Különösen nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága elismerte Ausztria hiteljogosultságát. A szeptember 15-iki puccs kísérletéről Schober annyit mondott, hogy a kormány teljesen a helyzet ura és erőlyesen járt el a bűnösökkel szemben.

A brassói lovasünnepség első két napja

Brassó, szept. 19. A „Brassói Lovaregylet” által rendezett második lovasmérkőzés a városi és vidéki közönség nagyfokú érdeklődése mellett pénteken megkezdődött az Olympia sportpályán, amely ez alkalomra lobogó díszlőlt.

Pénteken délelőtt és délután a könnyű és közép kategóriájú díjlovaglásban győnyörködött a közönség. A könnyű díjlovaglás nyertesei a következők voltak: 1. díj Schmidt Ottó lovaregyleti elnök, 2. díj Dumitrescu Péter főhadnagy, 3. díj Plesoianu Benjamin százados, 4. díj Niculescu A. főhadnagy.

A középkategóriájú díjlovaglás díjain Schmidt Ottó (1. díj), Theodorescu Miklós főhadnagy (2. díj) és Grumazescu főhadnagy (3. díj) nyerték el.

Szombaton délelőtt a könnyű kategóriájú vadászugratásra és a szerencse ugratásra került sor.

A vadászugratás győztesei: 1. Epura főhadnagy, 2. Codreanu Vlad főhadnagy, 3. Biriena, 4. Iltianu Miklós főhadnagy, 5. Chirculescu százados, 6. Gheorghiu Gh. főhadnagy, 8. Tudoran Toma főhadnagy, 9. Popea Traján főhadnagy, 10. Fortunescu C. dr. 11. Schmidt Ottó ifj. 12. Theodorescu főhadnagy.

A szerencse ugratás díjnyertesei a következők: 1. Chirculescu kapitány, 2. Stefanescu főhadnagy, 3. dr. Fortunescu, 4. Codreanu főhadnagy, 5. Maxim főhadnagy, 6. Aslan kapitány.

Ezt megelőzőleg a női verseny zajlott le, amelynek a következő hölgyek nyerték a díjakat: 1. Baba Dungscky 2. Pesrescu (Bianca), 3. Petrescu (Lear).

A versenyeket holnap délután Mária anyakirálynő is meg fogja tekinteni, aki ma este érkezik Törösvárra Grozestiől. A király jelenléte még nem teljesen valószínű.

Még mindig nyílt kérdés a kormányválság

Bukarest, szeptember 19.

A színajai minisztertanács eredményeképpen a bukaresti sajtóban teljesen elhallgaltak azok a hírek, amelyek Jorga miniszterelnök távozását bizonyosra vették, viszont tovább is folytak azok a kombinációk, amelyek szerint a kormány összetételében mégis személyi változások várhatók.

Az Indreptarea, az Averescu-párt hivatalos lapja, mai számában igen határozottan jószolja meg, hogy a kormány több tagja rövidesen megváltik tárcájától. Az Indreptarea szerint biztosra vehető, hogy távoznak a kormányból Valcovici közlekedésügyi, Vasilescu-Carpen ipari és kereskedelmi, továbbá Cantacuzino egészségügyi miniszterek. Feltűnik, hogy a felsorolt miniszterek egytől egyig mind a miniszterelnök hívei közé tartoznak.

Közgazdaság

A termelés teljes beszüntetéséig menő önvédelmi harccal fenyegetőzik az erdélyi gyárilpar, ha a kormány nem gondoskodik az ipar hitelezéséről

Csak a közterhek leépítése és a nyersanyagok importvámjának csökkentése esetén tudja az ipar az árakat leszállítani

Kolozsvár, szeptember 19.

A Romániai Gyárilparosok Országos Egyesületének kerületi vezetői az egyes körzetek székhelyein megtartott előkészítő gyűlések befejezésétől nagyjelentőségű ülést tartottak Kolozsváron. Az ülés különösen két általános érdekű kérdéssel foglalkozott behatóan. Egyrészt megvitatták azokat a lehetőségeket, amelyek segítségével a belföldi fogyasztás folytonos csökkenése a gyárilparosok szerint még megállítható. Másrészt leszögezték azokat az intézkedéseket, amelyeknek sürgős megtétele esetén a nemzetközi pénzügyi megriadása folytán nálunk is folyton súlyosodó hitelválság a gyárilpari vezetők szerint orvosolható.

Az ipari árucikkek fogyasztási válságának egyetlen és biztos orvosát a gyárilpar erdélyi vezetői is a mezőgazdasági és ipari árak között mutatkozó egyenlőtlenség sürgős kiegyenlítésében látják.

A kiegyenlítés azon módja helyett azonban, amely a mezőgazdasági árakat boletákkal és fogyasztási adóemelésekkel igyekszik felduzzasztani, az ellenkező megoldás, vagyis az ipari termelési és eladási árak minden becsületes eszközzel való leszorítása mellett törnek lándzsát.

MIÉRT AKADT MEG AZ OLCSÓBBÍTÁSI FOLYAMAT?

Mint bizonyító példákra, elsősorban is a kenyér, a cukor, a petroleum, a benzin, a hajtóolaj és egyéb fontos szükségleti cikkek mesterséges megdrágításának a súlyos következményeire mutattak rá. Ha ezeknek a cikkeknek a belföldi eladási árai a világpiacok által diktált kiviteli árak természetes szintjén maradtak volna, az azokat feldolgozó iparágak folytathatták volna komoly kalkulációk alapján beindított olcsóbbítási politikájukat. Minthogy azonban

a kenyér, a cukor és egyéb élelmiszerek mesterséges megdrágítása az ipari munkabérek leépítését, a benzin, a petroleum, a nyersolaj és egyéb segéd- és nyersanyagok mesterséges árfelhajtása pedig a termelési költségek többi tényezőinek programmba vett leépítését akadályozta meg,

a gyárilparosok olcsóbbítási akciójának meg kellett állania.

Az egyes iparágakban egyetlen év leforgása alatt immár 30–40 százalékkal megnövekedtek az árak, mert a jelenlegi kormány is, miként elődei, az általános olcsóbbítás szükségességének jelszavával jött ugyan, az ipari termelési költségek legfőbb tényezője a közterhek immár elviselhetetlenül súlyos tételeinek leépítését azonban semmiképpen sem volt hajlandó megkezdni. Ellenkezőleg, új közterheket, új szociális terheket vezetett be és rőtt az ipari termelésre és ezzel nemcsak hogy a további árlemorzsolódást tette lehetetlenné, de régi, magasabb árainak visszaállítására kényszerített több olyan szakmát, amelyik pedig az olcsóbbításnak zászlóvivője volt.

AZ OLCSÓBBÍTÁS FELTÉTELEI

Tekintettel arra, hogy ilyen agrárpolitika és ilyen közterherpolitika mellett egyes minisztereknek és ezek közt állítólag Erdély miniszterének erőszakos árlétozások célzó kezdeményezései csak az ipari termelés nyugalmát és folytonosságát veszélyeztetik,

az Ugir erdélyi vezetői az elő nem készített és csak a hatalomra támaszkodni akaró árszabályozási kísérleteknek még a gondolata ellen is a legerélyesebb tiltakozás bejelentését határozták el.

Az ipari árak olcsóbbítására egyébként a gyárilparosok kolozsvári vezetőinek legutolsó ülése a következő igen érdekes és feltétlen közérdekű határozatot hozta: Amennyiben a kormány megkezdte a felesleges közterhek leépítését, megkezdte a termelésre már eleve ránehezedő s az elviselhetetlenül megdrágító állami, megyei, községi közadók, tavak belföldi termelésünket drágító fiskális válmjaink és szociális terheink fokozatos redukcióját, a gyárilparosok vállalja az ipari árak további leszállítását.

A gyárilparosok erdélyi képviselői az árlpolitika kérdésében leszögezték a racionálisnak látszó állásfoglalásuk után az ipari hitelkérdések kioldozására tértek át.

Megállapították, hogy az ipari termelés érdekeit a kormány ezen a téren sem részesítette a megérdemelt figyelemben. A betétesek idegessége folytán megzavart bankok által elsősorban az iparvállalatoktól visszavont hiteleket a kormány a szükséges kapcsolatok kiépítésével nem juttatta vissza a forgótőke nélkül teljes erővel továbbdolgolni nem tudó iparvállalatokhoz. Sőt eltúrte, hogy a Banca Na-

tionala az iparvállalatoknak közvetlenül biztosított amugyis szerény hitelkereteket kiterjesztés helyett még szűkebbre szorítsa.

Ezeknek a tényeknek a leszögezése után megállapították a gyárilpar erdélyi képviselői, hogy az ipari termelésnek ilyen súlyos hitelviszonyok mellett való fenntartása szinte napról-napra lehetetlenebbé válik. Abban az esetben, ha a kormány az ipari termelés hitelezését a legsürgősebben ki nem építi,

a gyárilparosok kénytelen lesz az önvédelem terére lépni. Legelőször is a kihitelezéseket fogja beszüntetni.

azán a termelést a bankhitelek visszafizetése arányában lesz kénytelen lecsökkenteni és végül, ha az így a termelésből kivont forgótőké a napról-napra jobban csökkenő áruladások útján pótolni nem tudja, a termelés teljes beszüntetésének utolsó fegyveréhez is kénytelen lesz hozzányulni.

A fenti határozatokat a gyárilpar részletes memorandumban a kormány elé fogja juttatni.

A helyzet a pénzpiacon

Nagymennyiségű deviza áramlik az országba

A Nemzeti Bank napi devizavásárlásai meghaladják a százmillió lejt — Egyre több betét vándorol vissza a bankokhoz, de a tőkekihelyezések meg mindig késnek — Stabilizációs nívó alá süllyedt a pengő árfolyama

A megcáfolt moratórium és a belföldi piac

Bukarest, szeptember 19.

Az utóbbi napokban a belföldi pénzpiac igen jelentős mértékben felélénkült. A piacra nagy devizamennyiségek áramlanak be külföldről. Ez érthető is, minthogy

tekintélyes mennyiségű gabonát szállítottak ki az országból az exportőrök s ennek ellenértékét külföldi fizetőeszközökben kapják, amit lejre kell átváltaniok,

hogy további vásárlásokat eszközölhessenek és, hogy belföldi fizetési kötelezettségeiknek eleget tehessenek. A devizakínálatot az is növeli, hogy annak idején, amikor a nagyobb betétkivonások történtek a bankokból, sok betétes idegen valutát vásárolt a pénzéért, sok esetben nem is a legális bankforgalomban, hanem zughelyeken, — most pedig rájöttek a betétesek arra, hogy ez egyfelől kamatvesztést, másfelől még árlonvesztést jelent s így

kezdik megvárakozott tőkéjüket lejre visszaváltani, hogy betét formájában újra gyümölcsöztethessék.

A Nemzeti Bank minden felkínált devizát átvesz. A kínálat mértékére jellemző, hogy

a Nemzeti Bank által a devizákért naponta kifizetett összeg meghaladja a százmillió lejt.

A Nemzeti Bank devizaállománya meghaladja a stabilizációs törvényben előírt érték maximumát.

ESIK A PENGŐ

A nagy devizakínálat némileg ellanyhitotta a külföldi fizetőeszközök árfolyamait. Különösen a pengő árfolyama csökkent nagy mértékben, ez azonban kizárólag a magyar pénzpiaci eseményekkel áll kapcsolatban.

A pengő stabilitását erősen veszélyezteti az a körülmény, hogy az árfolyam a stabilizációs nívó alá süllyedt.

A román piacon a pengőt, mint devizát 28 lejre jegyzik, a piac azonban ennél az árfolyamnál észrevehetően tartózkodó, úgy, hogy valutáért alig 26 lej adnak, vagyis ennyivel váltanak át egy pengőt lejre. Román pénzpiaci körök remélik, hogy a magyar kormány által fogantatott pénzügyi intézkedések eredménytel járnak majd és a pengő vissza fogja szerezni előbbi, 30 lej körüli árfolyamát.

A VISSZAVÁNDORLÓ BETÉT

A pénzpiacon kedvezően kezd alakulni a betétgyűjtés helyzete is. Egyelőre még tartózkodva ugyan, de

jelentős összegű betétek kezdenek visszavándorolni a bankokhoz.

A közelmúltban lezajlott pénzpiaci események kísértőitete még, hogy sok betétes, illetőleg takaréktőkével rendelkező fél, egyelőre csak a széfekekben helyezi letétbe a pénzét, aminek kettős hátránya van: az egyik, hogy a pénz nem hoz kamatot, a másik, hogy a pénz nem kerül forgalomba. Remélhető azonban, hogy rövidesen e tekintetben is kedvezően változik a helyzet.

A hitelfolyósítások tekintetében a helyzet alig változott.

Uj hitelek folyósítása csak szorványosan történik.

különösen a vidéki bankoknál, amelyek a hitelkéregek minimumát sem képesek kielégíteni.

A MORATÓRIUM-HIR HATÁSA

A belföldi pénzpiacot igen kellemetlenül érintette az a külföldön elterjedt

hírbír, hogy Románia moratóriumot akar kérni esedékes külföldi tartozásaira. A valószínűleg tendenciózusan elterjedt ilyen híreknek az volt a következménye, hogy

a külföldi, főleg a német és holland tőzsdéken nagymennyiségű stabilizációs kötvényt kínáltak eladásra, ami a kötvények árfolyamában erős esést idézett elő.

A moratóriumról szóló híreket a kormány ma erősen cáfolta, ami valószínűvé teszi, hogy ugy a kötvények árfolyamában, mint a moratórium-hír következtében megakadt külföldi bankhitelfolyósításokban kedvező fordulat történik.

A hétfőn megtartott kolozsvári bankgyűlés után Gyárfás Elemér, az Erdélyi Bankszindikátus elnöke Bukarestbe érkezett, ahol a Nemzeti Bank vezetését tájékoztatta az erdélyi bankok helyzetéről és kívánságairól, a hitelkeretek kiadásának tekintetében. Határozathozatal e kérdésben egyelőre nem történt.

A brassói országos vendégipari kongresszus programja

Brassó, szeptember 19.

Jelentettük, hogy szeptember 23-án ül össze Brassóban az erdélyi és bánáti vendégiparosok, kávéosok, szállodások, cukrászok, korcmárosok és egyéb italmérők nyolcadik országos kongresszusa. A két-napos kongresszus gazdag tárgysorozatainak a tengelye kétségtelenül a bejelentett szeszmonopólium ügyében való állásfoglalás lesz, mert az új szeszrezsím mikéntjétől függ az egzisztenciák tízezreinek a sorsa és számos olyan problémának a rendeződése, amely évek óta a legteljesebb bizonytalanságban tartotta a vendégipari vállalkozókat.

A kongresszus szerdán, 23-án délelőtt fél 12 órakor nyílik meg a brassói kereskedelmi és iparkamara dísztermében és a következő kérdések tárgyalását kezdi meg: szesz törvény, a falusi korcmák jogi helyzete, a szesz törvény végrehajtási utasítása, az óriási italmérési engedélyilletékek leszállítása, a különböző korlátozások megszüntetése és a szeszmonopólium-tervezet ügyében való állásfoglalás a vendégipar és az italmérők szempontjából.

Ugyanakkor délután 5 órakor hivatalos közgyűlést tart a Vendégipari Munkaadók Szövetsége, amelyen tisztújítás is lesz. Csütörtökön, szeptember 24-én délelőtt folytatják a kongresszust a következő további kérdések megvitatásával: az italokkal való házalkereskedelem és az iparendély nélküli kifőzések által kifejtett tisztességtelen verseny megrendszabályozása, a zeneszerzői díjak ügye, a vendégipari munkáskérdés, a monopólium törvény módosítására vonatkozó kívánságok, a zárórakérdés és a zárórakérdés szabályozása, a sörkérdés, a zenetartás szabályozása, az egyenesadók reformja, valamint számos belső szervezeti ügy.

Kis Közgazdasági Hírek

Bukarestbe érkezett jelentések szerint a szovjet nagyobb mennyiségű gabonacladást eszközölt a csehszlovák piacon. Az eladott gabonát a szovjet Szulinában és Brailában rakja át a cseh dunai sleppekre.

Az iparügyi minisztériumban Jonescu CFR vezérigazgató részvételével értekezlet volt a vasúti tarifa módosítása tárgyában. Arról van szó, hogy a legutóbbi gazdasági tanács javaslatára több fontos árucikkeknek le kell szállítani a vámtarifáját, így a gabona és tűzifa viteldiját is.

Sikerünk titka

Butoraink kiváló minősége, Kedvező fizetési feltételeink.

Áraink olcsósága.

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R.T.
TÁRGU-MUREŞ, BUCUREŞTI, BRAŞOV.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Eladó: 3-szor szoba konvhas ház elfogadható áron. Brassó, Felső Căcova-u. 37. Érdeklődni Kórház-ucca 17. kalapszalonn. 14879

Olesón eladó 2 háló, ebédli, hall-berendezés, takaréktűzhely, különböző házőldgok. Bukarest, Strada Capitan Preotescu 24. 14878

Új kenyérlisztmalom szitával 15000 lejért eladó. Hermann, Brassó, Vár-ucca 98. 14670

Új tejszeparátorok alkalmi áron eladók. Hermann, Brassó, Vár-ucca 98. 14670

ELADÓ 2 kis kályha. Brassó, Árvaház-ucca 21. sz. I. emelet. 14859

Kéveset viselt PEZSMABUNDA igen olesón ELADÓ. Cim 14835 szám alatt a brassói kiadóhivatalban.

Egy teljesen új 1931 Fordson traktor kévével minden elfogadható ártér eladó. Orbán trafik Odorheiu. 14921

Főhelyen fűszer- üveg- és porcellán-tűzet eladó. Értekezni lehet Pop János kereskedőnél. Mercuria Ciuc. 14922

Egy üzembépes favágógép és mindennemű lakatoszszerum olesón eladó. Turches, 91. 14912

Eladom, vagy kerítel, házzal, földdel becserelem, jókárban levő 501 Fiat autóm. Kézi irógépet keresek megvételre. Cim 14916 sz. alatt a brassói kiadóban.

ÖNKÉNTES ÁRVERÉS. A Brassói Népbank a szeptember 11-i árverésen el nem adott butorokat, ékszereket és szövegetek szeptember 25-én délután 3 órakor az intézeti tanácssteremben újból árverés alá bocsátja.

Motorkerékpár, angol gyártmány, 1929-es típus, jó állapotban, pótkocsival, 25000 lejért, sürgősen eladó. Pensiuinea Transilvania, Bukarest, Str. Brezoianu 8. 14931

Allást keres

Egészséges székely asszony szoptatós-dadának elmenne jobb családba. Cim 14894 sz. alatt a brassói kiadóban.

Nagy gyakorlatu, öt nyelvben perfekt jogász, ügyvédnél, közjegyzőnél, bankban, állást keres. Cim 14920 sz. alatt a brassói kiadóban.

B. L. Felelősszerkesztő Kocsis Béla

ABRASSOI LAPOK nyomdavezetője és kiadója: Kocsis Béla, Brassó, 14912

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókkidóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1 (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dăna Dănie Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Ós: Str. 5 Barnașu 10 (Ostia Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubălarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Str. Bererie 1 (Sörház-u.) — Marostordamegye: Szabó Jenő Cime. Marosvásárhely Strada Reghiulu 10. — Nagyszeben: Strada Turutulu 13. Szigetváry László — Nagyvárad: Str. Nic. Jitja 32 (Szabó Gyula) — Szatmár- és Máramaros megye: (Székely György) Szatmár, Mária-u. 7. Szilágyosmilyó: (Heller Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Rezele Ferdinand 25. (Denes József)

Központi szervezők. pénzfelvételei jogosultsággal Bartha Géza Dán Mózes

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálnak.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 22.189—1931. Serv. ad.-tiv.

HIRDETMEY

A kerületi hadkiegészítő-parancsnokság (Cercul de Recrutare) folyó évi szeptember hó 11-én 26.658. szám alatt kelt átirata alapján az összes fegyvernemek tartalkós tisztjeinek és az alacsonyabb rangfokozatúaknak, az 1928. évosztályu, saját lovakkal szolgálatot teljesítő lovasok, (cálárai cu schimbu) kivételével, ezennel tudomásukra hozzuk, hogy a szeptember havi fegyvergyakorlatok további intézkedésig el vannak halasztva.

Brasov, la 16. Septembrie 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte:

Suciu m. p.

Secretar General:

Dr. Popovici m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 22.150—1931. serv. econ.

ARLEJTESI HIRDETMEY

A Bolgárszeg Malomárok 23. szám alatti új elemi iskola részére szükségeltet iskolaadok beszerzése céljából folyó évi október hó 3-án délelőtt 11 órakor a városi gazdasági ügyosztályban egy második árlejtés, lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni.

A közelebbi feltételek a városi mérnöki hivatalban betekinthetők.

Brasov, la 17. Septembrie 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte:

Suciu m. p.

Secretar General:

Socaciu m. p.

Szabadkézből ELADÓ családi okok miatt Kézdívásárhelyen

Szeszgyár vagy felszereléssel összesen vagy egyenként, Gőzkazán Cornwall rendszerű 2 tüzcsoves, Gőzgép, Mayer vezérlésű 6—8 HP. Desztilláló készülék, vörösréz, modern Szesztartányok több vagon úrtartalommal (pakurának) Benzinmotor, stabil 4 HP. Szalagfűrész Faeszterga, vasállványzatú Egyéb gépek, felszerelések, réz- és vascsövek, kigyók, transmissziók stb. Gazdasági gépek, eszközök stb.

Ugyancsak Kézdívásárhelyen ELADÓK:

Sörgyár, 10.000 Hl. évi termelőképeségű, modern felszereléssel, gőzfűtésű gőzkazánal, modern gőzgéppel s egyéb gépekkel, malátaszűrővel és szárítóval. Beton kő pincével. Ma is üzemben, a mai viszonyokhoz képest jó vevőkörrel. Épületetel, gépel, felszereléssel elsőrangú állapotban.

Szántók, kaszálók.

Csak komoly, tőkeerős érdeklődőkkel tárgyal: Török Andor gépészmérnök, Tg.-Săcuesc.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n é közönséget, hogy az „Édes-lyuk” vendéglőt f. hó 17-én átvettém és 19 én ünnepélyesen megnyitóm. Elismert jó konyha, saját hozzású Kükküllömentli borok. Rostonsültek. Naponta frissen csapoló azugai Caraiman sör.

Esténként PATAKI híres cigányzene kara játszik. — Az iparospolgárok találkozó helye.

Szíves pártfogást kér
Hatvany Károly
vendéglős. Brassó

Francia órák

mellett kezdők és haladók részére Pernot módszer. Cim a kiadóban

Uri megélni- test biztosító **fűszer- és csemege kereskedés** Nagyvárad legjobbb helyén, előkelő vendéglő miatt átadó Érdeklődők címüket sziveskedjenek „Száz éves” leigere Rudoi Mosse hirdető váallathoz Oradea leadni

Szabó Márton

Brassó, Hosszu-u. 74.

Speciálisan berendezett autó-rugó üzem

Kész rugók raktáron. Javítások gyorsan készülnek. — Rugók a legújabb módszer szerint ruganyosítottak

Mélyen leszállított árak!

Mi az oka az Ön idegességének? Miért érzi magát szerencsétlennek? Miért nincsenek sikerei?

Olvassa el saját érdekében a hírneves budapesti ideggyógyorvos **Dr. Feldmann Sándor**

IDEGESSÉG ÉS ÖSZTÖNÉLET

II. kiadás. C 140 oldalas könyvét és abból feleletet kap mindenre. A tartalom: Nem zavarok lelki okairól. Ideges testi és lelki bajok keletkezése. Mikor kénytelen az ember elpirulni. / A jó és rossz előérzetéről. / A hipochondria. / A peches ember. / Az akarat és az akaratgyengeség. / Az ideges fejfájásról. Az ideges gyomor. / A gyermek szexualitása. Az ide és szív. / Az alvás és álmatlanság. / Az érzéket betegségei. / Lelekimeret. / Dadozás. / A sportoló nő. / Nyaralás és utazás. Kényszerképzet és kényszerselekedetek. Az ideges gyermek. / A féltékenység. / A kleptománia. / A kóros hazudozás. / A hallálfélelem. — 140 oldal ára 102 Lei. Vidékre a portó 10, utánvét 16 Lei. Kapható a BRASSOI LAPOK Könyvkereskedésében.

Vásárlásainál hivatkozzék hirdetésainkra!

A NŐI TESTKULTURA ÚJ UTJAI

Írta: Dr. Madzsarné, Iászló Alice

A ritmikus torna, a művészi mozgás és a modern testkultura módszerei. Számos torna gyakorlat leirással és 150 magyarázó képpel.

A 224 oldalas könyv ára 170 lej.

Vidékre portó 10.— lej, utánvét mellett 16.— lej. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályánál

SZENZÁCIÓ!

Erdély Utja
MIKES IMRE
2 Kötet
fülve 160.
egész vászonban
200—
Kapható minden
könyvkereskedésben.
Megrendelhető a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Szenteljünk naponként 15 percet egészségünknek.

AZ ÉN MÓDSZEREM

Írta: J. P. MÜLLER

112 ábrával, új átdolgozásban. A német nyelvű kiadásból eddig 400.000 példány fogyott el

Ára 85.— lej.

Vidékre a portó 10 lej. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

ROMÁNUL TANULÓKNAK

vagy

fordítással foglalkozóknak

ajánljuk az alábbi műveket:

Dr. David-féle román nyelvtan és gyakorló-könyv fűlve 80, kötve 100 lej.

Dr. Chereslesiu-Dérl: 100 újságcikk alapján románul. Rendkívül praktikus kézikönyv, a román nyelvnek magánaton való tökéletes elsajátítására, 12 tüzetben, tokban 250 lej.

Dr. David-féle román-magyar és magyar-román szótár. A két rész együtt, egész vászonkötésben 180 lej. — Lilliput mellényzsebszótár, a két rész együtt, tokban 60 lej.

Dr. Chereslesiu-féle nagy kézi szótár. Valentin-féle nyelvtannal, 4 kötetben egész vászonkötésben 495 lej.

Pósta megrendeléseket is azonnal elintéz a

Brassói Lapok Könyvosztálya